

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhados petitsor egyszeri hirdetése 20 fill. Többesrörös hirdetésért jutányosabb. Nyilttér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A 45-ik §.

(Megjegyzések a városrendezési és építési szabályrendelet körüli vitához.)

Ezekben a napokban látott napvilágot az új «városrendezési és építési szabályrendelet» tervezete. A közzétett tervezetről a FELVIDÉKI HIRLAP szeptember 2-iki számában meglehetősen kedvezőtlen kritikát írt dr. B. A. Ámbátor a cikkíró nézeteit egyáltalában nem osztom, egyelőre mégis csupán egyik megjegyzésével kívánok foglalkozni.

A cikkíró ugyanis nagyon haragszik a tervezet 45. §-ára, és az abban foglaltakat «kedves és elragadó intézkedés»-nek nevezi. Szól pedig az inkriminált § ekképen:

Az utcai homlokzatnak az épület helyéhez, rendeltetéséhez és nagyságához képest többé-kevésbé művészi kiképzéssel kell bírni.

A kiképzésnél az építési stílus megválasztása általában a tervező szabadságában áll. Kivételt csak a Fő-utca képez, a hol minden ház homlokzata a már meglévőkhöz hasonlóan, magas oromfallal az úgynevezett «első-magyarországi reneszánsz»-stílusban képezendők ki.

E rendelkezés a már meglévő állapotot annyiban érinti, hogy a felsőmagyarországi reneszánsz-stílusban épült régi házak homlokzata s az azon levő díszítési motívumok átalakítások alkalmával változatlanul megmaradjanak, a többi házak homlokzata pedig újraképzés vagy lényeges átalakítás esetén ebben a stílusban képezendő ki.

A F. H. idézett cikke szerint «a háztulajdonos kizárólagos joga a homlokzat stílusának megállapítása. Sőt, ha nem akar homlokzatot (façade), díszítést, nem is köteles ilyet készíttetni. És e részben nincs jogos kényszer és nincs jogos parancs.»

No hát ennyire mégsem egyszerű a kérdés! De lássuk csak a dolgot sorjában!

Hogy a tulajdonjog «kizárólagos és korlátlan», azt minden iskolás definíció tanítja. De viszont közismert dolog az is, hogy a kizárólagosság sohasem korlátlan és a korlátlanosság majdnem mindig ki van zárva. Hiszen a tulajdonos a közérdek okából nemcsak egy-két, de számtalan korlátozásnak lehet és van alávetve. Ezeket a korlátokat pedig felállíthatja minden faktor, a mely jogot alkalhat. Megtalálhatók tehát azok törvényben éppen úgy, mint statutumban. Egy-egy építési szabályrendelet egész legióját tartalmazza ezeknek a korlátoknak. És ha korlátozni lehet a tulajdonost abban, hogy házat 10 vagy 16, sőt csak 5 emeletnyi magasra se építse, ha korlátozni lehet abban, hogy bizonyos utcán ne villaszerűen építsen, ha korlátozni lehet abban, hogy a szobákat túl alacsonyra szabja, — akkor miért ne lehetne a stílus megválasztásában is korlátozni?

Az ilyen korlátozásnak az új polgári törvénykönyv Tervezete szerint is csak két kelléke van. Először a korlátozást *jogszabálynak* kell kimondania (560. §) és másodsor *közérdekből* kell történnie (571. §).

Hogy a Tervezet, ha hatályba lép, jogszabályokat fog tartalmazni, az kétségtelen. Egyébként a Tervezet indokolása még kifejezetten is hivatkozik a szabályrendeletekre (II. 204. és 206. l.) Kérdés tehát már most csak az, vajjon *közérdek-e, hogy Eperjes megtartsa és visszaállítsa régi, művészi jellegét, megmaradjon magyar Nürnbergnek?* Azt hiszem: igen!

És ha ez így van, és ha e mellett látjuk, hogy egyesek — háztulajdonosok és építészek — műtörténeti műveltségének hiányossága miatt hogyan pusztul az átépítéseknel és megújításoknál *valamennyiünknek drága közkinccse*, akkor el kell ismernünk, hogy a hatósági beavatkozásnak a legfőbb ideje elérkezett, ha még meg akarjuk menteni a meglévőt és ha ki akarjuk javítani a régi hibákat.

Örömmel kell tehát üdvözlőnk a 45. §-t és követelnünk annak szigorú végrehajtását.

Hogy az idézett § nem tartalmaz obszurdumot, annak fényes bizonyossága éppen Németország, mely pedig városrendezés dolgában példányképünk lehet. *Poroszországban* például a törvény (Allg. Landrecht I., 8. 66. §.) kimondja, hogy nem szabad akkép építkezni vagy átalakítani, hogy az épület a várost vagy közteret, utcát elcsúfítsa. A *württembergi* (Bauordnung, Art. 46.), *hesseni* (1881. április 30-iki törvény, 59. art.), *szászországi* (1863. július 8-iki rendelet 4. §) törvények értelmében a városok szabályrendeleteikben pozitív intézkedéseket tehetnek a házak külsejére és elrendezésére nézve. *Bajorországban* (Bauordnung 66. §) pedig ki van mondva, hogy a városokban az épületeknek az utcára néző része az «aestetika» követelményének is kell, hogy megfeleljen.

Az egyes városok szabályrendeletei szólnak azután a részletekről. Így tudjuk, hogy például *Nürnbergben* a belvárosban az ó-német stílus kötelező. Sőt még a szomszéd Ausztriából is hozhatunk fel példát. Itt van *Prága*, a

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Gundelfinger Gyula festőművész.

Írta: Divald Kornél.

A Nemzeti Múzeum képtárában Gundelfinger Gyulának két festménye látható. Az egyik «Árva vára» pontos rajzával, hideg színezésével Keleti Gusztáv munkáira emlékeztet. A másik Szinye-Lipócz vidékét tárja elénk; komor fenyvesek koszorújában erdős domb tetején omladozó vár romjai búsulnak, a háttérben borongós, felhős ég. Ez utóbbi kép arra vall, hogy mestere a mult század ötvenes-hatvanas éveit táján Düsseldorfban járhatott iskolába. Többet ennél s születése és halála dátumánál, a melyet a képtári lajstrom is közöl, még a művészet világában járatosabbak sem tudnak nálunk Gundelfingerről. Szó sincs róla, Gundelfinger nem volt olyan határozott, kiforrt és önálló tehetség, hogy a művészet történetírás behatóbban foglalkozhatnék munkásságával. De kétségtelenül tehetség volt, a kit csak élete viszontagságai akasztottak meg fejlődésében. Mult századbéli szellemi életünk azon elég nagyszámú hullócsillagai közé sorozhatjuk, a kik irodalmunk és művé-

szetünk egeről egyaránt letűntek, mielőtt a tehetségük próbáiban rejlvényes ígéretek bevalhattak volna.

Gundelfinger nem halt meg fiatalon. Ám rendkívül mozgalmas életének jóformán csak néhány esztendejét szentelhette művészetének, a melyen pedig valóságos rajongással csüngött. A Nemzeti Múzeumban levő két festményén s az ugyanitt őrzött öt tájképtanulmányán kívül alig egy tucatnyi befejezett festménye s mintegy másfél száz olajvázlata és néhány vázlatkönyve maradt ránk. De ha e dolgainál kevesebbet és jelentéktlenebb munkát festett volna, már csupán azon szoros kapcsolatnál fogva is, a mely legkiválóbb művészeink egyikéhez, a pleinair-festés úttörő mesteréhez, Szinyei Merse Pálhoz fűzte, bizvást megérdemelné, hogy emlékét megőrizzük.

A hogy a kassa-oderbergi vasút vonala a Tátra felé igyekszik, a krompachi állomáson túl jobbfelől, a régi elhagyott vasgyár mögött, alacsony kerek domb tetején, barátságos udvarház tekint alá. A Gundelfingerek ősi fészke ez, mely nyilván valami régi vár, vagy legalább is megerősített kastély helyén áll. A Gundelfingerek őse, Pirchalla Márton, podolini plébános úrnak a szepeshelyi levéltárból mértett s eddig kiadatlan adatai szerint, Hedwig tescheni hercegnő, Zápolya István nádor fele-

sége, János magyar király anyja kíséretében Boroszló vidékéről a XV. században szakadt hazánkba s eredeti neve Guldenfinger volt. Nyilván még ő szerezte meg a krompachi birtokot, a melyet sok küzdelem árán ugyan művésznünk is megtartott s javarészeben most Kisszebenben lakó lányára, Pawlas Julián főhadnagy feleségére hagyott, a kinek szivességének köszönhetem az okmányokat, a melyek alapján az alábbi életrajzot megírtam.

Gundelfinger Gyula Krompachon 1833-ban, április 28-án született. Nagyapja Gundelfinger György, Szepesvármegye alispánja volt, apja Gundelfinger József, birtokán gazdálkodott, a melyhez akkor a mai nagyszabású gyártelep magvát alkotó vasgyár is tartozott. Gundelfinger Gyula gyermekévei igen szomorúan teltek el. Apja már 1838-ban meghalt s anyja, született Szinyei Merse Matild pár évvel azután gróf Szirmay István huszárezredeshez s dúsgazdag földbirtokoshoz ment másodsor feleségül, a ki 1857-ben Ferencz József királyunk miskolczi látogatásakor a fejedelem színe előtt halt meg hirtelen, a midőn egy bandérium élén lóháton fogadására sietett.

Gróf Szirmay István kissé különc, de jólelkű ember volt. Művésznünknek nem is annyira miatta, mint

Reggelizés előtt felpohár
Schmidthauer-féle

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2–3 óra
alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatos óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, úgyszintén kiváló gyógyhatású gyomor-, bél- és vérébajokban, továbbá elkövér és szívelhártyásodás és azzal járó fulladásnál, sárgasság, máj- és lépdagadás, cukorbetegség, aranyér, csúsz- és köszvényel, vérbőségénél s egyéb belső szervezeti bajokban. — Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznel Komáromban. Kapható Eperjesen Bohrandt J. W., Holénia B. és minden jobb gyógyszerár- és fűszerüzletben: kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. — Össze nem tévesztendő másfajta keserűvizekkel.

hol bizonyos utcákra a gót stílus kényszerét mondták ki.

Az eszme tehát nem olyan «kedves és elragadó», mint a hogyan a «F. H.» gondolja. Sőt nem is olyan új!

Egyébként pedig még csak azt akarjuk megemlíteni, hogy éppen e sorok írója volt az, a ki városunk művészettörténeti jelentőségének védelmét lapunk hasábjain az intéző körök figyelmébe ajánlotta és ehhez képest a felvesztett eszme megvédését is kötelességének tartotta.

Dr. Flórián Károly

Kubinyi Albert jubileuma.

Ritka szép, lélekemelő ünnep keretében ünnepelt meg szeptember 9-ikén az eperjesi ág. h. ev. I. egyház Kubinyi Albert egyházfelügyelői működésének ötvenedik évfordulóját. Az ünnepnek magában is nagy jelentőségét emelte az, hogy részt kértek belőle az egész tiszai ev. egyházkerület, Sárosvármegye és Eperjes polgári és katonai hatóságai, a testvér-hittelekezetek, a róm. és gör. kath. egyházak kivételével, és az egyesületek. Ez mutatja leginkább, hogy Kubinyi Albertnek úgy egyházi, mint más téren szerzett érdemeit távolban, közelben egyaránt elismerik és méltányolják; ez tette ezt az ünnepet nemcsak az egyház, de egész Eperjes ünnepévé.

A két részből (isteni tiszteletből és diszközgyűlésből) álló ünnep a templomban folyt le, melyet a vendégek és egyháztagok zsúfolásig töltöttek meg. Az eperjesi egyház kiküldöttei: ifj. Draskóczy Lajos lelkész, dr. Mikler Károly h. felügyelő és dr. Schmidt Gyula kollégiumi felügyelő vezették a templomba a jubiléumot, a ki az ev. polgári leányiskola növendékeinek sorfala között, valóságos virágzáróban vonult be délelőtt 10 órakor, a mikor is az isteni tisztelet megkezdődött. Az oltári szolgálatot Terray Gyula, csetneki Gyürky Pál és Hajdú János fősperesek végezték. Az ünnepi beszédet Geduly Henrik, a nyiregyházi ev. gyülekezet ékesszóló lelkésze, a tiszai egyházkerület főjegyzője tartotta. Geduly Henrik egyike a legkiválóbb egyházi szónokoknak s e téren elért sikereit ez a beszéde is gyarapította. Költői szárnyalással jellemezte az Úr hű szolgáját, méltatta az ünnep jelentőségét, a jubiléum érdemeit. A beszéd mély nyomokat hagyott maga után s az eperjesiek még soká hálával fognak gondolni a kiváló szónokra. Megható volt az a jelenet, mikor Zelenka Pál püspök az esperesek s az eperjesi két lelkész közreműködésével megáldotta az ősz felügyelőt: mindenki szemében könny ragyogott. Azután a püspök megáldotta az egész gyülekezetet, mely Cseugey Gusztávnak erre az alkalomra írt gyönyörű költeményét énekelte.

Nyomban az isteni tisztelet után tartották meg a diszközgyűlést, melyet dr. Mikler Károly h. felügyelő nyitott meg tartalmas, magasröptű beszéddel. Jellemezte azt a kort, melyben Kubinyi Albert mint 27 éves

ifjú az egyház felügyelőjévé lett, a mikor a bécsi császári vallásügyi minisztérium egy tollvonással akarta megszüntetni a magyar nemzet polgári szabadságérzetével közös forrásból táplálkozó ősi egyházalkotmányt s rendeletileg igyekezett olyan konzisztoriális egyházalkotmányt kényszeríteni Magyarországra protestánsaira, a mely a bécsi kormány abszolutisztikus törekvéseinek megfelelt. Tudvalévő dolog, hogy a hazai protestáns egyház milyen hősi ellenállást fejtett ki e törekvésekkel szemben s ennek eredménye volt az 1859. szept. 1-jén kihirdetett patens visszavonása. Ebben a küzdelemben részt vett az eperjesi ev. egyház is felügyelőjével, Kubinyi Alberttel az élén. Ebben látja az ünnepelt legfőbb érdemét, melyhez csatlakoznak a hitélet erősítése és az iskolák fejlesztése terén szerzett érdemei. Bejelentette továbbá, hogy ez ünnep alkalmából az egyháztagok körében gyűjtés indult meg egy Kubinyi-alapra, a mely már eddig is igen szép eredménynyel járt s a melyre az ünnepelt 500 koronát adományozott Mikler megnyitóját után sorban üdvözölték Kubinyi Albertet a küldöttségek vezetői: ifj. Draskóczy Lajos az eperjesi ág. h. ev. I. egyház, Gyürky Pál a tiszai egyházkerület, Bánó Árpád a sárosi esperesség, Terray Gyula a szomszéd esperességek, Liptai Lajos a testvéregyház, Frenzel Bertalan az eperjesi ev. ref. egyház, dr. Ferbstein Márk az eperjesi izr. hitközség, Berzevics Elek tb. főjegyző Sárosvármegye törvényhatósága és közigazgatási bizottsága, Kraysell Aladár polgármester Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete, Kubinyi Aurél az ügyvédi kamara, Hoffmann Mór a pénzügyigazgatóság, dr. Schmidt Gyula a Kollégium és a Társadalmi Egyesület, Mayer Endre az ev. Gyámintézeti Nőegyesület, báró Ghillány Imre az Eperjesi Széchenyi-kör, dr. Tergina Gyula a sárosvármegyei tanfelügyelőség, Sztankay László a Tűzoltóegyesület, és Duszik Lajos a theol. akadémia ifjúsága nevében. Az ünnepelt meghatva mondott köszönetet egyházaának s az üdvözölőknek az ünneplésért, mire a közönség a Himnuszt énekelte el.

A közgyűlés után déli 1 órakor díszbéd volt a városi Vigadó nagytermében, a melyben 140-en vettek részt. Számos lelkes pohárköszöntő hangzott itt el: az elsőt Kubinyi Albert mondta a királyra, azután Zelenka Pál püspök, dr. Schmidt Gyula, Liptai Lajos, Uhlarik Mátyás, Jónás János — Kubinyi Albertre, Bánó Árpád Zelenka Pál püspökre, dr. Szlavik Mátyás a hittelekezetekre, Gyürky Pál a vármegyére, dr. Zelenka Lajos a polgármesterre, Terray Gyula az eperjesi nőkre, dr. Mikler Károly a katonaságra, ifj. Draskóczy Lajos a vendégekre, kik közül általános lelkesedés közt különösen Benczúr Gézát, a VI. szab. kir. városi esperesség felügyelőjét és Szontágh Andor orsz. képviselőt, a nagy gömőri Szontágh Pál fiát, Geduly Henriket, az ékes-szavú szónokot, Cseugey Gusztávot, a mi szeretett nagy költőnket aposztrofálta. Azután Kubinyi Albert megköszönve az iránta nyilvánuló jóakaratot és szeretetet, egyházaára ültette poharát. Lakoma közben dr. Mikler Károly felolvasta az egyházhoz és Kubinyi Alberthez érkezett üdvözlő táviratokat és iratokat. Báró Prónay Dezső egyet-

főfelügyelő a következő táviratot küldte Kubinyi Albertnek: «Egyházi felügyelői működésének 50 éves évfordulója alkalmából fogadja hitrokoni tiszteletteljes üdvözlő üzenetét. Engedje az isteni Gondviselés, hogy még számos éven át tisztelhesük a fényes múltú eperjesi egyház élén». Sztahlo János nyug. eperjesi ev. lelkész től a következő üdvözlő érkezett: «A míg az eperjesi ev. egyház fennáll, — semper honos nomenque tuum laudesque manebunt. Öreg szíve egész melegével üdvözöl e ritka szép napon negyven évig munkatársad s mindvégig tisztelő barátod.» Üdvözölte az ünnepelt számos egyházfelügyelő (Újházy Iván, Meskó László, dr. Markó Sándor, Szakmáry Géza, Majerszky Béla, Medveczky Sándor, dr. Brósz László, Tirscher István, Radvány István, Münnich Kálmán, Lehoczky Miklós, id. Bánó József stb.), számos lelkész (kik között különösen lelkes köszöntőt írt Korbélyi Géza Sátoralja-újhelyről), számos egyház, tanár, és sok-sok tisztelője, barátja és rokona az ünnepeltnek (Berzevics Albert, Horváth Ödön, Mattyasovszky Tamás, Raisz Ede stb.).

Az ünnep elejétől végig méltó volt az egyházhoz és érdemes felügyelőjéhez. Különösen ki kell emelnünk azt az együttérzést, melyet az egész közönség — felekezeti különbség nélkül — tanúsított, méltóan az ünnepi alkalomhoz, méltóan az ünnepeltnek egész Eperjes városára kiható érdemeihez. Hogy ez így sikerült, az nagyrésztben Draskóczy Lajos, dr. Schmidt Gyula, dr. Mikler Károly, dr. Wallentinyi Samu rendezőknek köszönhető.

Jóleső örömmel, benső meglepéssel láthatta az ünnepelt, hogy az ünnep fénye nem hiú lángolás, az ünnepi zaj nem üres szólam volt, hanem szívüket tárták ki az ünneplők a nagyszívű ünnepelt elé. Az oltár virágai, a katonák gyönyörű csokra szimbolizálták méltóképpen az ünnepi hangulatot. Most már kint hervadnak egy síron, de illatuk tovaszáll messze, messze, hírt adva az örömről annak is, a ki a legtöbb virágot szórta az ünnepelt élete útjára. Adja Isten, hogy mindnyájunk öröme még sok-sok virág nyíljon Kubinyi Albertnek, hogy még sokszor tapasztalja: a ki szeretetet vet, szeretetet arat.

A sárosmegyei múzeum.

Írta: ifjabb Beszkid Miklós.

(Folyt. és vége.)

Nagyon becses ereklyéje az új múzeumnak egy XV-ik századbéli misztériumnak a színlapja, keskeny papírszelet, melynek mindkét oldalán föl vannak jegyezve egy Urunk Föltámadásáról szóló darabban előforduló szerepek, a színészek neveivel együtt. Berendezése nagyon hasonlít a mai kor színlapjához, kivéve, hogy a szerepeken és a személyeken kívül semmi egyéb adatokat nem tartalmaz, tehát sem a darab címéről, sem az előadás napjáról és idejéről fölvilágosítást nem nyújt. A darab 54 szerepe közül 17 nem volt betöltve. A drámát Bártfán adták elő s a színlapon a város színe-javának tekintélyes részét találjuk, többeket a legjelesebb polgárok közül, kik kétségkívül mind azt hitték, hogy az Istennek kedves mun-

inkább anyja miatt lett keserves a sorsa, a ki a büszke és daczos gyermektől korán hidegedett el, még pedig főleg azért, mert Marczel bátyjával és Hermina nővérel ellentétben, tanulás helyett holmi haszontalan verses-könyvek olvasásával és rajzolgatással töltötte el java idejét. Történt egyszer, hogy szülei kastélyában az őrizetlenül hagyott aprópénznek és egyéb kisebb értékű holminak egymásután lába kelt. A midőn a házitolvajt az inasok sorában keresték, ezek a magabazárkózott fiúra hártották a gyanút. Anyja hitt nekik s a fiú, ártatlansága tudatában s az őt ért igazságtalanság miatt való fölháborodásában érdemesnek sem tartja, hogy védekezzen. Konok hallgatását s ezután még daczosabb viselkedését félreértik s a mint ezt akkoriban a «rossz gyerekekkel» tenni szokás volt, a katonasághoz szánják, hogy ott embert faragjanak belőle. Gundelfinger Gyula szó nélkül engedelmessékedik szüleinek, holott a katonáskodáshoz semmi kedve. Gyermekévei keserűségével szívében hagyja el anyját. Ifjúsága szomorú emlékei kísérik végig élete egész útján, teszik az igazság fanatikus bajnokává, a ki a maga, de még inkább a mások igazságáért szinte mindenét föláldozza. Az abszolút igazság keresése még élete nagy céljától, a művészettől is eltereli, családijával szemben óriási konfliktusokba sodorja, egész életét megkeseríti. Kudarczai, a melyek eközben érik, a helyett, hogy elcsüggesztenék, új küzdelmekre készítetik s hitét, különösen a mások igazságának ügye iránt, élte végéig nem veszíti el. Szinte csodálatos, mint ér rá tengernyi baja között is mások javáért érdeklődni, másokat biztatni s főleg a mikor művészetéről van szó, a csüggedőket, mint Szinyei Merse Pált is, előszóval, mázsás érvekkel teli hosszú levelekkel új küzdelmekre serkenteni. Ő maga eközben észre

sem veszi, mint nyugózi le testét-lelkét az igazság mohó keresése, mint távolítja el egyre jobban élete ideáljától: a művészettől. És szakadatlan csalódások okozta boldogtalanságában úgy látszik sohasem ébredt annak tudatára, hogy a boldog emberek átlagának élete e földön a fél-igazságokkal való megalkuvások szakadatlan láncolatából áll.

Gundelfinger Gyula mint hadapród a 2-ik huszárezredbe került s élte legszebb éveit helyőrségről helyőrségre vándorolva, Csehországban tölti el. Legkedvesebb foglalkozása most is a rajzolgatás. Főleg a régi váromok, elhagyott zordon tájak érdeklik, ezek rajzán kívül útszéli korcsmák, marcsona huszártípusok képeivel vannak tele ifjúkori vázlatkönyvei. Rajzait másoknak nem igen mutogatja, biztatást a művészi pályára így nem is nyer senkitől. Ő maga azonban úgy látszik, tisztában van tehetségével. Szüleinek villámcsapásként hat, a midőn arról értesíti őket, hogy otthagyja a katonaságot s művészi pályára lép. A katonaságnál, nyilván mostoha-anya befolyása révén, gyorsan halad előre. 1854-ben már főhadnagy, s anyja hallani sem akar arról, hogy fényesnek ígérkező katonai pályafutását művészi szeszélye kedvéért föláldozza. Gundelfinger Gyula mindazonáltal még mint huszárhadnagy 1855-ben Rahl bécsi iskolájába lép, a melynek magyar növendékei közül a legtöbbet Keleti Gusztávvá érintkezik. Anyja közben egészen leveszi róla kezét, a fiú erre azzal felel, hogy pör útján nagykorúsíttatja magát. Így jut a bérbeadott krompachi birtok jövedelmének reá eső harmadához s 1856-ban Düsseldorfba megy. Bár nővére, gróf Hardenberg Oszkár felesége, az apai örökség jövedelmének reá eső részét is átengedi neki, művészi tanulmányában csakhamar anyagi gon-

dok zavarják meg. Úgy látszik, hogy mint a huszárságnál, itt is az otthon megszokott nagyúri módon élt, azonfelül, mint afféle nyughatatlan lélek, sokat utazott is. Bejárta a Rajna völgyét, megfordult a breisgaui Freiburgban, a melynek szomszédságában a Guldenfingen nevű faluban ősei nyomát kutatja, mert fogalma sincs arról, hogy családja egész más vidékről s még a XV-ik században szakadt Magyarországra, 1858-ban félbeszakította düsseldorfi tanulmányait s, a mint egy későbbi pöréi miatt öngigazolással kiadott röpiratban elmondja, kölcsönzött pénzzel kellett visszautaznia, mert anyja ellenezte pályaválasztását és minden támogatást megtagadott tőle. Gundelfingernek az volt a szándéka, hogy apai birtokát maga veszi át, rendbe hozza, jövedelmezőbbé teszi s aztán tovább folytatja tanulmányait. Ám a birtok, «minden felügyelet nélkül hagyva, 24 évi bérlet után szinte teljesen elpusztult, azonkívül elhanyagolt régi proporcionális és egyéb perekkel elhalmozva, egyre kevesebbet jövedelmezett». Hatalmas erődségeit lezárták, mégis boldog-boldogtalan pusztított bennük. Művészi minden jogismeret és tapasztalat nélkül azt hiszi, hogy két-három év alatt «kiment az atyai vagyont sajnos állapotából». Ám évek mulnak, a míg emberföltötti erővel nagyjában rendbe szedi és jövedelmezőbbé teszi, a mikor pedig 1866-ban osztályra kerül a sor, bátyja, a ki szüntelenül mostoha-anya birtokain élt, oly követelésekkel lép föl ellene, hogy a dolog pörre kerül, a mely húsz évnél tovább tart. Nővére kezdetben az ő pártján volt, később azonban bátyja nyeri meg a maga részére s a pör még elkeseredettebb módon folyik tovább.

(Vége köv.)

kát végezt... szerint Bá...
Figyel...
vészetének...
nemes szá...
bírájának...
nagyságú...
különösen...
rosban n...
sisakja ar...
vértje plé...
takaró va...
nak ellát...
Külön...
emlékek...
hek s egy...
sleges szer...
levelek, t...
A rég...
1593 ban...
lappal, k...
egyetlen...
csonka p...
tárában t...
Patika» c...
1669-ben...
Kolozsvár...
eddig ism...
Képtá...
emléken...
szorítkozik...
elhagyatot...
örökítette...
is évtized...
műemléke...
ból. E ké...
becsesek...
természeti...
visszaidézi...
sok régi e...
messze fel...
1630-ban...
késő néme...
fintai, a z...
Rákóczi G...
a XVIII...
alsóbeszi...
templom...
puzata del...
gyarország...
emléke, a...
demétei s...
kóczi-kápe...
mos festő...
Sárosmegy...
tekintetbe...
mas hely v...
részét ingy...
s a szakér...

A sár...
játzottak...
században...
mainak k...
föltött egy...
emelkedet...
eszközöl...
egy vadás...
idillikus, o...
dik II. Rá...
megismer...
val, mivel...
sőséggel...
hogy kics...
komorság...
Ferencz p...
fejedelm...
ültette sfr...
A vár...
a gót-stílt...
tartózkod...
benne a t...
ságába va...
A mak...
meg I. Ra...
a Wessele...
szintén ro...
kőszikláb...
egykor t...
A bástya...
a fal vak...
ható fölr...
•Andreas

kát végeznek e darab előadásával. Nők a régi jó szokás szerint Bártfán sem léptek színpadra.

Figyelemre méltó maradványai a középkor művészetének: Lőrincznek, az Olaszországból beköltözött, nemes származású római loagnak, Bártfa város egykori bírájának, fából faragott s vaslemezzel bevont életnagyságú szobra; az oroszslánnal viaskodó Sámson és különösen a híres Róland-szobor, melynek párja Sárosban nincs. Arcza magyaros bajusszal ékeskedik, sisakja arcvérttel és fültakarókkal van ellátva. Mellvértje pléhlemezzel van megerősítve, vállain csipkézett takaró van, míg újjai és hajtókája gombokkal vannak ellátva.

Külön szobát foglalnak el a czéhekre vonatkozó emlékek: a czéhládák, a szavazó-urnák, kupák, kelyhek s egyéb a czéhek ünnepeihöz, szertartásaihoz szükséges szerek, a czéhekre vonatkozó okiratok, kiváltság-levelek, törzskönyvek stb.

A régi könyvek közül említésre méltók: a Bártfán 1593-ban négyrét nyomtatott énekeskönyv ép címlappal, közben és végül csonkán, melynek sokáig egyetlennek gondolt és címlap nélkül való s igen csonka példánya a sárospataki ref. Kollégium könyvtárában található; Ágoston Péter egyetlen «Lelki Patika» című munkája, mely Lőcsén nyomtatott 12 r. 1669-ben; s Heltai Gáspár vigasztaló könyvecskéje, Kolozsvár, 1553. 8. r., teljesen ép címlappal, míg az eddig ismerteken (négy darab) nincs címlap.

Képtára a múzeumnak még szegényes. Egy pár régi emléken kívül inkább csak olyas amatőr-fölvételekre szorítkozik. Divald Kornél útjában a régi templomokat, elhagyott váromladékokat átkutatva, fölmérte s megörökítette, másrészt a Műemlékek Országos Bizottsága is évtizedek óta vesz föl rajzokat és méreteket régi műemlékeinkről, építészeti és műtörténelmi szempontból. E képek, rajzok nem éppen értékesek, de mégis becsesek, mert megismertetik az embert a vármegye természeti szépségeivel, régi emlékeivel, egyúttal pedig visszaidézik a múlt dicsőségét. Sárosvármegye területén sok régi és nevezetes kastély van: az Eperjestől nem messze fekvő fricsi várkastély, melyet Berthóty Bálint 1630-ban építtetett — Sorger Mihály tervei szerint — késő német reneszánsz-stílusban; a Dessewffy grófok finta, a zborói, melynek száz hársa alatt keletkezett II. Rákóczi György fejedelem kiadványait; a margonyai, a XVIII. század végén francia reneszánsz-stílusban épült alsóbesi kastély stb. Ezeknél még több a nevezetes templom: az eperjesi, a kisszebeni, melynek déli kapuzata delfinekkel és egyéb díszítvényekkel a magyarországi reneszánsz-stílus egyik kiváló s nevezetes emléke, a héthársi, töltszéki, monyhádi, siroki, szinyei, demétei stb. egyházak s az 1655-ből való zborói Rákóczi-kápolna, melynek pompás sztukkói vannak. Számos festői váromladéka képe is látható. A várak száma Sárosvármegyében 19 volt, a mi könnyen megérthető, ha tekintetbe vesszük, hogy a várépítésre igen sok alkalmas hely van, építőanyag bőven, a munkaerő nagyrészt ingyenes, a jobbágy ingyen kénytelen dolgozni s a szakértő mesterek fizetése vajmi csekély volt.

A sárosi várak közül a legnevezetesebb szerepet játszottak: a sárosi és a makoviczai várak. A XVII. században mindkettő a Rákócziak terjedelmes uradalmának középpontja volt. Az előbbi Nagysáros község fölött egy szép alkotású és magában álló kúphegyen emelkedett s teljes épségében Hufnagliusnak 1617-ben eszközölt fölvétele örökítette meg. A várdomb közepén egy vadászlak düledező romja látható, melyhez egy kis idillikus, olyan Szép Ilonkára emlékeztető történet fűződik II. Rákóczi Ferencz idejéből. Vadászatai alkalmával megismerkedett vadászának csinos, fiatal leányunkájával, kivel benső barátságot kötött. A leányka igaz bensőséggel szerette a deli leventét. De mikor megtudta, hogy kicsoda ő s azt, hogy Hesseni Amália férje, búskomorságba esett s bánatában meghalt. II. Rákóczi Ferencz parancsára a vár alján temették el s maga a fejedelem az ártatlanság jelvényét: a fehér liliumot ültette sírjára, mely minden esztendőben kivirágzott.

A vár alatt, de már Nagysáros községben terül el a gót-stílusban épült várkastély, a Rákócziaknak kedvelt tartózkodó helye. Két nevezetes eseményt örökített meg benne a történelem: II. Rákóczi Ferencz főispáni méltóságába való beiktatását, s elfogatását.

A makoviczai vár, melynek fényes termeiben vitatták meg I. Rákóczi Ferencz házassága alkalmával először a Wesselényi-féle összeesküvés tervét, manapság már szintén rom. Csak hatalmas alropolis, melynek alján közsiklába vágott és boltzott üregek, valószínűleg egykor tömlőzők voltak, dacol még az idők viharával. A bástyatornyokon, sgraffito díszítványú keretekben, a fal vakolatrétegébe vésett, de már nehezen olvasható föliatok maradványai vehetők ki. Egyik helyen: «Andreas Kuntz 1 anno 1679» aláírás olvasható, mi azt

bizonyítja, hogy Kuntz András XVII. századbeli építőmester a vár javításán dolgozott...

A legbecsebb gyűjteménye a bártfai múzeumnak: az egyházi szerek tára. Ezek között a legértékesebb: a kovácsolt vasból készült álló gyertyatartók, 48 kisebb és egy nagyobb gyertya számára, melyek a XVI. század elejéről valók; továbbá a régi kelyhek, melyek egyike 1483-ban, a másik 1511-ben készült; egy harmadik kehely meg nemcsak régi alakjánál, hanem a mester megnevezése által is nevezetes. Az alapjában gótikus műemlék tölcseralakú cuppáján bevészt szalagon ez olvasható: «† Nicolaus † Skop † Calice † Saluta †». E szerint Skopp Miklós ötvösmester készítette, még pedig a XIV. század második felében. Érdekes egy XV. századbeli bronzfüstölő s egy ezzel egykorú díszes rézciborium. Nagyon értékesek a pompás kivitelű, többnyire kézi-hímezésű palástok, miseruhák és oltárterítők. Három, a XIV. századból való miseruhán a hímezett fél-domború alakok selyemből, arany- és ezüst-sodronnyal vannak kivarva.

Nem kevésbé gazdag és értékes a régi hímezések és csipkék gyűjteménye. Mindannyi a régi sárosi úrhölgyek munkásságáról és jóízűséről tanúskodik.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Veszely Vilmos halála. Veszely Vilmos helybeli tiszteltemelt tanító szept. 7-ikén jobblétre szenderült. A megboldogult Széchenyi-körünknek is derék munkása, a népnevelési szakválasztmányunk több éven át buzgó jegyzője volt. Temetésén, a mely nagy részvét mellett folyt le szept. 9-ikén, igazgatóválasztmányunknak és a népnevelési szakválasztmányunk több tagja vett részt.

Körünk a Kubinyi-jubileumon. Azon a megható szép ünnepélyen, melyet az eperjesi ág. h. ev. I. egyház rendezett Kubinyi Albert 50 éves egyházfelügyelői jubileumára. Körünk is képviselve volt. Br. Ghillány Imre elnök üdvözölte a Kör nevében az ünnepeltet, a ki igazgatóválasztmányunknak évek hosszú sora óta lelkes, derék tagja s a ki a múlt Széchenyi-köri közgyűlésen belépett Körünk alapító-tagjainak sorába is.

A magyar-irodalmi szakválasztmány gyűlése. A Kör magyar-irodalmi szakválasztmánya szeptember hó 11-ikén Csengey Gusztáv elnöklésével gyűlést tartott, melyen részletesen foglalkozott a Greguss-ünnepély előkészítésével. Minthogy a Greguss-t méltató pályázatra nem érkezett pályamunka, a szakválasztmány dr. Toth Sándort kérte fel egy esszé megírására, a ki készséggel teljesítette a választmány kérését. Csengey Gusztáv szép ódájának elszavalására Mittelmann Árpádot, kiváló szavalót, kérik fel. Nagy örömmel értesült a Szakválasztmány arról, hogy ünnepélyünket szeretett védnökünk: dr. Berzeviczy Albert fogja megnyitni. A Greguss-ünnepélyt október 14-ikére tervezik. A két énekpont betöltésére felkérjük az ev. theol. kis kart és a gör. kath. tanítóképző énekkarát. Végül megállapította a szakválasztmány a felolvasások sorrendjét, a mit legközelebbi számunkban fogunk közölni.

HIREK.

Az Ev. Theol. Otthon fölavatása. Szeptember 9-ikén avatta föl s adta át magasztos rendeltetésének egyik legmaradandóbb alkotását, az Ev. Theol. Otthont, Zelenka Pál püspök a tiszaí ev. egyházkerület barlangligeti közgyűlésének határozatából. Az ünnepély magasztos egyszerűségben s fontos komolysággal folyt le. A kerületi jegyzőkönny hitelesítésére, nemkülönben a Kubinyi Albert-féle ünnepélyre is idejött kerületi követelek (Gyürky Pál, Terray Gyula, Túröczy Pál, Hajdú János, Materny Lajos esperesek, Geduly Henrik és dr. Zelenka Lajos kerületi főjegyző, Bánó Árpád, Szontagh Andor, Benczúr Géza esperességi felügyelők, Kübecher Albert, Csók György, Pollák Jenő és Hejts Bálint ev. lelkészek, és Fischer Miklós és Szánthó József főgimnáziumi igazgatók) élén érkezett püspököt az egész kollégiumi tanári karral a fölbogozott Otthonnak ez alkalommal szépen földíszített főkapujában lelkes beszéddel dr. Schmidt Gyula koll. felügyelő üdvözölte. Majd a theol. ifjúsággal egyetemben a szépen berendezett nagy olvasóterembe vonulva, a protestantizmus harci dalát, az «Erős vár a mi Istenünk...»-et énekelte a theologusok vezetése és Szánik Ernő énektanító harmonikumkisérete mellett az ünneplő közönség. Erre az ünnepély fénypontja, Zelenka püspök fölavató- és megáldó beszéde következett. Az öröm és remény vallásos érzelmeivel hangzott az Otthon átvételét és átadását tartalmazó beszédben, hogy annak fölépítése közszükségletet képez most és mindenkoron. Szívére kötötte az ifjúságnak,

hogy abban a szeretet a gondozással, a felügyelet a kiméletességgel, a zigor a méltányossággal, a becsület-érzés a lelkiismeretes tanulmánnyal s czéltudatos, tisztviselkedéssel párosuljon. Gyönyörűen változta itt a szülői család befolyásától távollevő tanulósg oltalmának és nevelő behatásának szükségességét s az internátus nevelő, oktató jelentőségét. Végül meleg üdvözlések kapcsán átadta az Otthont, mint «vonzó- és gyűjtő-erőnek», a koll. felügyelőnek, s «önáldozatban és hűséges szolgálatokban gazdag igazgató dékánknak, mint felügyelőtanárnak s általa a kiváló tanártársaknak, mint kedves testvéreknek». E magvas beszédet dr. Szlavik Mátyas felügyelő tanár beszéde követte, ki azokat a vezérgondolatokat fejtegette, hogy ez az Otthon az evangéliumi keresztyénség világnézetében s a lelkiismeretben gyökerező szabad protestáns tudományosságnak, a valódi evangélikus vallásos érzés művelésének, ápolásának és fejlesztésének, a hamisítatlan hazafias érzésnek, gondolkodásnak és cselekvőségnek, a rendnek, tisztaságnak és példás pontosságnak s végül a családi érzésnek, békés egyetértésnek és együttérzésnek otthona legyen — hűséges szolgálatát fogadva egyházkerületi és kollégiumi előjáróságának ez alapelvek és vezéreszmék megtartására és megtartására. Az ifjúság szónokája Dussik Lajos IV. éves theologus volt, ki az ifjúság háláját tolmácsolva, ígéretet tett, hogy az impozáns palotát egy eszményi család hajlékává s istenfélelmével és tiszta erkölcsével templommá fogja avatni. Nevében fogadalmat tett, hogy az eperjesi vértanúk gyászos emlékét megőrizve s szellemük ihletését megértve, az Otthon meleggya leend az ev. hithűséggel párosult hamisítatlan honfiúi érzelemnek. Az ünneplő Mészáros befejezéséül — ugyancsak az ifjúság vezetése s Szánik E harmonikumkisérete mellett — a Himmuszt énekelte az ünneplő közönség. Még megemlítettük, hogy az Otthont fölavató ünnepélyén meleg átiratban a soproni theol. tanári kar és Révész Kálmán kassai ev. ref. esperes-lelkész, valamint táviratilag Kovács Sándor pozsonyi theol. akadémiai felügyelő-tanár üdvözölte, — valamint jelezzük, hogy az Otthon fölépítése és berendezése 106,000 koronába került.

Mai tárczánk az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Művészet című folyóiratából való, a melyet Lyka Károly szerkeszt. A Művészet közvetítő fórum, mely összekapcsolja az alkotó művészt a szépet lelkesülő, műszerető közönséggel. A mi szépet és újat termel a magyar művészet vésője és őnja, az a Művészet a legmagasabb színvonalon álló sokszorosításban közli. Kéthavonként 70–80 oldalon temérdek képet, rajzot közöl, a legjobb magyar munkákat, gyönyörű színes műemlékeket, grafikai lapokat, eredeti rézkarcokat, szövegben pedig ismerteti a modern és a régi művészetet. Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulatnak tagja lehet minden ajánlás nélkül bárki, a ki évenként 20 korona tagsági-díjat fizet. Kedvezményei: 1. Kapja kéthavonként a Művészet című képes folyóiratot. 2. A társulat minden kiállítását ingyen látogathatja, ezenkívül 3. Öt jegyet kap a családtagok számára. 4. A tagok részére évenként 35–40,000 kor. értékben műtárgyak sorsolhatnak ki. Az idei téli tárlatot is díjlanul látogathatják, a kik az 1906. évre már most lépnek be az O. M. K. T. tagjai közé s tagdíjukat befizetik.

Házasság. A következő családi jelentést kaptuk, a mely nemcsak közéletünk egyik kiváló alakjának, Berzeviczy Albertnek és hozzátartozóinak, de vármegyénk több családjának örömét tolmácsolja s a melyhez meleg gratulációkat fűzünk mi is: «Berzeviczei és kakas-lomniczi Berzeviczy Albert, valóságos belső titkos tanácsos, nyug. miniszter, a Magyar Tud. Akadémia elnöke és neje, született Kuzmik Zsófia, örömmel tudatják Lilian leányuknak báró Schell-Bauschlott Ernő csász. és kir. kamarás, II. Vilmos német császár és porosz király nevet viselő csász. és kir. 7-ik huszárezredbeli főhadnaggyal, báró Schell-Bauschlott Rezső csász. és kir. kamarás, szolg. kiv. huszárszázados és neje, született erdődi Pálffy Ernestina grófnő fiával történendő házassági egybekelését. Az egyházi esketés f. évi szeptember hó 17-én délelőtt 11^{1/2} órakor lesz a berzeviczei róm. kath. kegyúri templomban. Berzeviczén, 1906. augusztus havában». Hasonló jelentést adott ki — Kassán keltezve — a völegény családja.

Gyászmise. Szept. 10-ikén, Erzsébet királyné halálának évfordulóján, gyászmise volt a plébánia-templomban, a melyen a hatóságok képviselői is megjelentek. A középületeken gyászbölgő lengett, az iskolákban pedig szünetelt a tanítás.

A kassai honvéd-szobor leleplezése alkalmából Sárosvármegyét dr. Dobay Zsigmond, a Sárosvármegyei 48-as Honvédegyület Meliőrisk Kálmán és Semsey Adolf hadnagyk, Zempléni Gusztáv és Janowitz Adolf őrmesterek és dr. Munk Henrik képviselték a lelkes, hazafias ünnepen.

— **Személyi hír.** Hoffmann Hugó vezérőrnagy, honvédkerületi parancsnok, Eperjesre érkezett, hogy a tartalékos katonák czéllövését megtekintse.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter Gungl Jenő pécsi pénzügyi számkormánykört kinevezte ideiglenes minőségű pénzügyi számtisztizté az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Macza Ödön, Malinowsky István, Szabó Antal és Malinowskyné Ruscsák Mária nagysárosi r. kath. elemi iskolai tanítókat az ottani újonnan szervezett állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé; Farago Hedvig községségi kisdudóvónőt pedig a girálti állami kisdudóvodához nevezte ki.

— **Lemondó lelkész.** Ifj. Draskóczy Lajos, az eperjesi ág. hitv. ev. I. egyház lelkésze, minthogy a Kollégium theológiájára nyilvános rendes tanárrá választották meg, legközelebb lemond állásáról. Az egyház a f. hó 30-ikán tartandó közgyűlésen határoz a lemondás elfogadása és az állás betöltése felől. Ez alkalommal döntés alá kerül egy még fontosabb kérdés: a helybeli két evang. egyházközösség egyesítésének a kérdése s kívánatos, hogy sikerrel végződjen. Mindkét egyházközösségre nézve hátrányos ugyanis a mai állapot s ha az egyesítés sikerül, kevesebb lesz a kiadás, kisebbedik a hívek terhe, erősebb lesz az egyesült egyházközösség s mint ilyen, a magyarosodást is hatékonyabban terjesztheti. Félre kell tehát tenni minden szemlyi, nemzetiségi, vagyoni tekintet s a nagy cél érdekében azokat a szempontokat kell kidomborítani, a melyek az egyhiten lévő, de eddig két egyházközösségre szakadt lelkeket összehozzák.

— **Halálozás.** Hermányi Sztankay Ernő, a magyar-óvári gazdasági akadémia hallgatója, meghalt Budapesten 26 éves korában.

— **Köszönetnyilvánítás.** Hartmann Imre úr 10 koronát adományozott az izr. Nőegylet népkonyha-alapja javára. A egyes adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

— **Színházi hír.** Micsey F. György színtársulata jelenleg Homonnán tart előadásokat, állandóan telt házak előtt. Eperjesre október 1-jén jön a társulat, a melyhez több új tagot szerződött az igazgató.

— **A Kollégium köréből.** Az eperjesi Kollégiumban ma d. e. 9 órakor tartják meg a szokásos évnapi-ünnepélyt. — A tanári kar a hajdúböszörményi Bocskay-ünnepre dr. Mikler Károly jogakadémiai dékánt és Perényi Vilmos főgimnáziumi tanárt küldte ki a főiskola képviselőjében. — Az ősszel itt tartandó Bocskay-ünnep előkészítésével Ludmann Ottó koll. igazgató elnöklelté alatt, a négy tanintézet vezető tanárait bízták meg. — A jogász-zászló felavatása szintén ez év őszén lesz. Az előkészületek már megtörténtek s a legközelebb megválasztandó jogásztudományi új tisztikarra csak a kivitel munkája háral.

— **Falkavadászat.** A Sárosvármegyei Lótenyésztési és Lóversenyeket Pártoló Egyesület szept. 12-ikén, szerdán reggel falkavadászatot rendezett.

— **Pályázók a tanácsosi állásra.** Eperjes sz. kir. városánál üresedésben levő tanácsosi állásra öten pályáztak. És pedig: dr. Liska Mihály és dr. Weiszer Emil ügyvédek, Eszter József nyug. kir. albiró, Láng Gyula kir. törvényszéki joggyakornok és Matherny Gusztáv ügyvédjelölt. A választás szeptember 19-ikén d. u. 3 órakor lesz.

— **Bodjanszky-öszöndíj.** A nemrég elhalt Bodjanszky János eperjesi kir. kath. főgimnáziumi tanár volt tanítványainak bizottság alakult, mely a többi volt tanítványhoz felszólítást intéz Bodjanszky-öszöndíj-ra leendő adakozás végett. Ennek kamataiból a főgimnázium minden évben két-két tanuló fog jutalmazni; az egyik tanulóknak a mennyiségtanból, a másiknak a természettanból kell a legjobb haladást felmutatnia. A gyűjtések már megkezdődtek.

— **Lejárt pályázat.** Az eperjesi kir. közjegyzői állásra kiírt pályázat lejárt s igen sok pályázó akadt. Pályáznak többek közt: dr. Körtvélyessy Dezső törvényszéki bíró, Szepesházy Imre járásbíró, dr. Dobay Zsigmond és dr. Balpataky József ügyvédek, Hedry Aladár közjegyző-helyettes; áthelyezést kértek: Weiss bártfai, Tomka homonnai, Wesselényi iglói, Újfalussy löcsei és Ács lublói közjegyzők. A jelölés még nem történt meg.

— **Új lapok?** Az EPERJESI LAPOK-ban többször rámutattunk arra, hogy a néppel foglalkozni kellene s jó tónyelű újságot kellene adni a kezébe. Az eszmét agilis és minden szépért, jóért lelkesedő főispánunk felkarolta, de nyelvi akadályok miatt és azért, mert a lapot Budapesten akarták kiadni, az eddigelé testet nem ölthetett. Újabb kétoldalos politikai napilap kiadásáról folyik tárgyalás. E tekintetben az a nézetünk, hogy Eperjes kicsiny napilap fentartásához,

vidéke pedig nincs akkora és olyan minőségű, hogy arra támaszkodni lehetne, még kormánysegély esetén sem. A vidéki napilapoknak — mióta a budapesti esti lapok száma megsaporodott — nincs is többé oly nagy jelentőségük s csak tekintélyes, e mellett nagy vidékkel bíró városokban van legfeljebb egynek-egynek létjogosultsága. Eperjesen utig elég, sőt a közönség csekély támogatása folytán alig bir prosperálni a meglévő két hirtlap is, minélfogva azok, a kik nálunk ma hirtlapirással foglalkoznak, pusztán hazafias lelkesedésből s a közügyek iránt táplált önzetlen érdeklődésből irnak. Erre pedig napilap szerkesztésénél önmagában számítani nem lehet s az új napilap, ha megindulna is, tisztára szubvenzióból élhetne csak. Nekünk e tekintetben pedig — a kik több vidéki város sajtóját közvetlenül ismerjük — az a meggyőződésünk, hogy jobb célra is fordítható a szubvenzió, pl. magyar óvodák és iskolák fentartására. A politikai eszmék egyébként is oly tiszták ma már az országban, hogy pártpolitika szolgálata miatt sincs szükség helybeli napilapra. Arra kérjük tehát a főispánt, hogy más közcélra nyerve meg a kormány áldozatkésztségét.

— **Ebzárlat.** Eperjes városában a múlt héten vezetett eb kóborolt s több embert és kutyát megmart. Ennélfogva a rendőrkapitány folyó hó 8-tól további intézkedésig ebzárlatot rendelt el. Az ebzárlat ideje alatt a kutyák megköve tartandók vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva, pórázra vezetendők.

— **Vásár-áthelyezés.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Felsővízköz községben a folyó évi szeptember hó 21-ikére eső országos vásárt ez évben kivételesen f. hó 18-ikán tartsák meg.

— **A Rákóczi Kath. Kör** sikerült kerti-mulatságot rendezett szept. 8-ikán saját helyiségében. Az idő kedvezett s a multság igen népes volt. Már delután 2 órakor vette kezdetét a versenykuglizás s mind a két kuglizóban ugyancsak sok dobás esett nemcsak a szép nyeregytárgyakért, de az elsőség dicsőségéért is. A tánc az éjjeli óráig tartott s a talp alá valót két zene is adta: a cigány- és a katonazene. A mulatságnak 151 kor. 83 fill. tiszta jövedelme volt, melyet a Kör könyvtára javára fordítanak.

— **Kisiklott mozdony.** Aboson mult csütörtök este a tehervonat mozdonya ismeretlen okból kisiklott. A Szepesség felé irányuló személyforgalmat a pályát est megrongálódása következtében másnap délig átszállással bonyolították le.

— **Tisztatlanság a Sétányon és a Vigadóban.** Az eperjesi közönségnek egyetlen sétaterén: a Sétányon, már hónapok óta igen nagy tisztatlanság és rendetlenség uralkodik; a Sétányt már hónapok óta nem separték és nem tisztították; az úton nagyszámú kő és egyéb piszok hever; a Sétálynak a Stefánia utca felől levő följárata undorítóan piszkos állapotban van; a fákat és a padokat nem gondozza senki sem; a padok elégtelen számúak és rosszak. Hasonló állapotok uralkodnak a városi Vigadó körül is, melynek udvarán — a színházi öltöző bejárata előtt — szemétdomb van; az udvar tele állati és emberi hulladékkal; a Kossuth L. utca felől bejárat állandóan tele a legkülönbözőbb szeméttel, stb. Felhívjuk ez állapotokra a városi tanács, rendőrkapitány és a főorvos figyelmét!

— **Czigelka bérlete.** A híres cigelkai forrást, a melynek kétféle vize kitűnő gyógyhatású, Könyo Miklos eperjesi fűszerkereskedő bérlete ki. Kívánatos, hogy az új bérlet több gondot fordítson e vizek forgalombahozatalára, megfelelő kezelésére és a kellő reklámra, mert ma már a jó víznek is kell czéger s kár lenne vármegyénknek ezt a jeles természeti adományát továbbra is úgyszólván paragon hevertetni.

— **Bártfafürdő csatornázása.** Hazánk egyik leglátogatottabb és legszebb fürdői közé tartozik régi idő óta a kies Bártfa, a mely újabban modern építkezéseivel teljesen kielégíti az igényeket. Van azonban még egy nagy hiány, a melyet hamarosan orvosolni kell. Ez pedig a csatornázás hiánya, a mely különösen azóta érezhető, hogy a négy új nagy szállodat vízvezetékkel látták el. Vízvezeték csatorna nélkül mit sem ér, sőt ha földalatti pöczegődrökbe folyik az elhasznált víz, onnan pedig az altalajba szivárog, egyenesen hátrányos, mert azt annyira megfertözi rövid időn belül, hogy valóságos melegágya támad a járványos betegségeknek. Ennélfogva elodázhatalatlan Bártfafürdőnek csatornával való ellátása, a mit a jövő idény előtt — bármennyibe kerül is — keresztül kell vinni. Úgy értesülünk, hogy a fürdő igazgatósága már tárgyalja a kérdést, a melynek sikeres megoldása feltétele annak, hogy Bártfafürdő továbbra is virágozzék.

— **A rendőrkapitányi hivatalból.** Mióta Saly Győző Eperjes szab. kir. város rendőrkapitánya, nagy változás állott be ebben a fontos hivatalban. Gyorsaság, pontosság, méltányosság, a szegényebb néposztály kímélése

a vezérő alapelvek. Csak a rendőrlégénység létszámát kellene emelni s az összes személyzet javadalmazását kellene megjavítani és Eperjes rendőrsége minta rendőrséggé válhatnék nemsokára. Nem titok többé az sem, mit művel a rendőrség, a mennyiben a sajtókönyvet újból vezeteti a rendőrkapitány s a nagy nyilvánosság életető levegőjétől, a mely sok esetben a sikeres működés egyik biztosítéka, nincs többé elzárva ez a hivatal.

— **Sikerült amatőr-felvételek** előállításához jó minőségű fényképészeti szerek szükségeltetnek. Gyári áron kaphatók Cattarinonál Eperjesen.

— **A vízvezeték építése** serényen halad előre: több kút készen van s vize kitűnő, a csövek lefektetése pedig nemsokára be lesz fejezve; a Kálvária-hegy tövéén épülő víztartály elkészítése sem sok időt igényel már. Megkezdődtek a házi-berendezések is 4—5 helyen s a Tóth és Becsey-czég száznál több megbízást kapott már házi-kapcsolásra, a mely, mihelyt az utcai főcsövek kiöblítése megtörténik, foganatosítható s novemberre feltétlenül lesz a házakban is. Ezt különösen azért hangsúlyozzuk, mert az a téves hír van elterjedve, mintha a házi-bekapcsolások csak 1907. tavaszán lennének foganatosíthatók. Ez a híresztelés alaptalan és senki ne higgye azt el.

— **Tanulmányi kirándulás.** A szeptember elején volt kitűnő idő oly tartósnak ígérkezett, hogy a kir. kath. főgimnázium ifjúságának egy része alkalmasnak találta arra, hogy gyönyörű Tátránkat meglátogassa. Három napi szünet került össze: 8, 9. és 10-ikén, és annak a legjobb felhasználása a test edzése volt ama szellemi élvezettel együtt, a mely egy szép vidék megismeréséből keletkezik. Azonban noha már 7-ikén foszladozott jó idő reménye és a borrongós ég változást jósolt, ennek dacára sem fogott ki a túrista-kedven, hanem tántoríthatatlan elhatározással megindult a társaság 8-ikán a hajnali vonattal Csorba felé. Az ifjúság kirándulása oly népszerű lett, hogy a 24 tanulón és a vezetőül szolgáló Bayer Róbert, Jakobei Dezső és Németh Béla tanárokon kívül mások is vettek részt benne, még pedig: Bayer Róbertné, Jakobei Dezsőné, dr. Toronszky Elekné úrhölgyek, továbbá Poloczek Róbert magy. kir. honvéd-főhadnagy, dr. Repák Jenő gör. kath. theol. tanár és Gregor Gerő kereskedő, összesen 33-an. A kitűnő hangulatban volt csapat a Hernád áttörésének és a Magas-Tátrának nagyszerű képét egész odaadással figyele meg. De a mint a vonat küzdelme nehezedett a Csorba felé irányuló folytonos emelkedéssel, úgy emelkedett egyszersmind a társaság aggodalma, a mennyiben az idő borús lett, sőt esett is. Azonban nem sokáig tartott a búslakodás, mert az ég kitisztult és csak néha-néha jelentkeztek a Csorbai-tó körüli hegyek csúcsain ködfoszlányok, de ezek még érdekesebbé tették a vidéket, a mint hol sűrűbb, hol ritkább párával lepték el, egyszersmind a gomolyodásuk oly megragadó képet nyújtottak, a mely magában is tanulságos. A Csorbai-tó szépségét leírni talán lehetetlen; látni kell azt, előtte leborulni és elmélkedni, hogy mily nagyszerű a természet, a hol túlságosan bőkezű akar lenni. Érdekes volt, hogy e nagyszerűség csak apránként jutott a társaság tudomására a gomolygó felhők miatt, a Magas-Tátra — fősvény módjára — ritkán tárja ki egyszerre kincseit. A megállított útiter szerint a csapat meglátogatta a Poprádi-, Batizfalvi-, Felkai- és Hosszú-tavat, úgy, hogy teljes attekintése van az egymástól sok tekintetben különböző tavakról: a Poprádi-tó környéke még hasonlít a Csorbaiéhoz, de az Oszterva-hegy meredek emelkedése és kopasz föltetele más tekintet ad a vidéknek, mint a Csorbainak elragadó, nyílt képe. Mennyivel különbözik ezektől a Batizfalvi-tó, a melynél a természeti erők hatalmasabban működtek: a Ferencz József-csúcs ajában pihenve, a multnak borzasztó munkáját láthatjuk ama sziklatömegekben, a melyeket egy őskorszak hatalmas erői törtek össze és hordtak le. Megdöbbenő az a természeti komolyság, a mely itt tárul elénk: ez a halál országa az ő véghetetlen sivárságában, egy második Karszt, de mégsem az, mert vize van: a Batizfalvi tó. De honnan nyeri ez a vizét, a midőn a föld színén egy eret-két sem látunk beléje folyni? Vize: gyönyörű tiszta, iható Ugyanily minőségű a Hosszú-tó is. A magas csúcsok zárt részein hó van, néhol egész táblában, úgy, hogy a társaság két tagja nem sajnálta a fáradságot, hogy fölkeresse azt és így elmondhatja, hogy hódobálásban is volt része. A társaság öt zergét is látott; ezek tudhatták a társaságról, hogy nem pályáznak rájuk, szeliden legelésztek és csak azután haladtak föl a meredek hegyoldalon. A kirándulás nevezetes része volt az Oszterva-hegynek megmászása, a melynek 1984 m. magas teteje jó erős munka árán érhető el, de azért meg is volt a kellő jutalom az onnan élvezhető gyönyörű kilátásban. A harmadik nap jóval könnyebb volt, mert csak Tátrafűrednek és a Tarpataki vízeséseknek megnézése volt

hátra; itt is patot, a mely tudott töltök arra intett. A ban hozzájáró volt; az Tátrafűredden pompás ellátban, de egykezett Eperj

— Zbor értékes erekletemplomána erekleyműző A vételárból zett, a többi Főfelügyelős

— Megc számának az szirtmetevéd — a megejte

— Kere Kereskedők kereskedelm f. év október oly egyének, a kereskedel hatósági vag magukat a képezhessék. évöket betöl III. osztályát iskola legalál nyitvány há szolgálhat az azok vehetől tanból a nég a vizgáló b tanfolyam ké adások októ ideje: kedd, s

A beiratások Bohrandt L. száma 30. A alkalmával, r folyamra be az összes orá latokon a va ügyi miniszte elnököl A b

— elégséges a tanfolyam végzik, látom mon az okt 1. Magyar fö delmi levelez 5. Közgazda kedelmi föld Lajosnál (F 8—10 óra

— Dife ványosan fe jesen van, a

— Fer kamarát — készséggel czikkel és

— Vecse Szivességet jelentjük, ho is föl fogja nagy áldoz külföldi na versenykör európai és hangján ny ték az ő v. nagyközöns csodálatuk büszkék let már annyi d hírlík, Vecs magyarorsz közönsége tással, vala könyvkeres

— Vízgyar Jelzál delmi Banl melynek fe és csatarna az építkeze

hátra; itt is ama felséges kép gyönyörködte a csapatot, a mely mindenkit elragad és leköt; nehezen tudott tőlük megválni, de már kellett, mert a vezető arra intett. A kitűnő, többnyire napfényes idő nagyban hozzájárult a kirándulás sikeréhez; az érkezés igen jó volt; az egyik éjet Felső Hágiban, a másikat Új-Tátrafüreden töltötte a társaság derült kedvben és pompás ellátás mellett; jó egészségben vidám hangulatban, de egy kissé fáradtan 10-ikén esti 9 órakor érkezett Eperjesre.

— **Zborói ereklje Kassán.** A bártfai múzeum értékes erekljétől csett el: a Rákóczi által Zboró r. kath. templomának ajándékozott vecseryepalástot a kassai erekljemúzeum számára vették meg 3500 koronáért. A vételárból 2000 koronát gróf Andrássy Dénes fedezett, a többi pedig a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége fizette ki.

— **Megczáfolt hír.** A FELVIDÉKI HIRLAP f. évi 65-ik számának azt a hívét, mintha Bélavézse községben nyakszirtmevedés fordult volna elő, a vármegyei főorvos — a megcáfolt szigorú vizsgálat alapján — megczáfolta.

— **Kereskedelmi esti-tanfolyam.** Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egyesülete által létesített kereskedelmi esti szaktanfolyam negyedik évfolyama f. év október elején megnyílik. A tanfolyam célja, hogy oly egyének, kik akár önállóan, akár mint alkalmazottak a kereskedelmi pályán működnek, esetleg állami törvényhatósági vagy községi hivatalban vannak alkalmazva, magukat a kereskedelmi ismeretek egyes ágaiban ki képezhessék. A tanfolyamra felvehetőek oly 15-ik életévüket betöltött egyének, kik a kereskedő tanonciskola III. osztályát, vagy a gimnázium, reáliskola vagy polgári iskola legalább II. osztályát sikeresen elvégezték. A bizonyítvány hiányában a felvételre csak felvételi vizsgálat szolgálhat alapul. A tanfolyamra ily vizsgálat útján csak azok vehetők fel, a kik a magyar nyelvet bírják, a számtanból a négy alapműveletet egész számokkal tudják és a vizsgáló bizottságra azt a benyomást teszik, hogy a tanfolyam követelményeinek meg fogják felelni. Az előadások októbertől május végéig tartanak. Az oktatás ideje: kedd, szerda, csütörtök és szombat este 8¹/₂—10 óig. A beiratásokat szeptember 15-ikétől 25-ikéig bezaólag Bohrandt Lajos eszközli. A tanfolyamra felvehetőek száma 30. A tandíj 20 kor., melynek fele előre, a beiratás alkalmával, másik fele január 15-ikéig fizetendő. A tanfolyamra beírtak az előadásokat rendszeresen látogatni és az összes órákon résztvenni tartoznak. Az évvégi vizsgálatokon a vallás- és közoktatásügyi és a kereskedelmiügyi miniszteri iparoktatási főigazgató vagy megbízottja elnököl. A bizonyítványok érdemfokozata: jeles — jó — elégséges — elégtelen. A kik nem végzik be teljesen a tanfolyamot, vagy azt ki nem elégtő eredménnyel végzik, «látogatási bizonyítvány» t kapnak. A tanfolyamon az oktatás a következő tantárgyakra terjed ki: 1. Magyar fogalmazási gyakorlatok. 2. Magyar kereskedelmi levelezés. 3. Könyvvitel. 4. Kereskedelmi számtan. 5. Közgazdasági, kereskedelmi és jogi ismeretek. 6. Kereskedelmi földrajz. áruismerettel. A beiratkozás Bohrandt Lajosnál (Főutca 79. szám) hétköznapokon délelőtt 8—10 óra között.

— **Difteritisz.** Sárosvármegye több községében járványosan fellépett a difteritisz. Legtöbb betegség Eperjesen van, a hol már két eset halálos kimenetelű lett.

— **Fényképező amatőrök figyelmébe!** Sötét-kamarát — nem-vásárlóknak is — a legnagyobb készséggel enged át Cattarino Sándor fényképezési cikkek és gépek raktára, Eperjes.

— **Vecsey Ferencz hegedűművész hangversenye.** Szivességet vélnék tenni közönségünknek, ha idejekorán jelentjük, hogy Vecsey Ferencz novemberben városunkat is föl fogja keresni tüneményes művészetével. Ugyanis nagy áldozatok árán sikerült Vecseyt a küszöbön álló külföldi nagy körútja előtt egy magyarországi hangversenykörútra szerződnetni. Vecsey Ferenczről az egész európai és amerikai sajtó a legnagyobb magasztalás hangján nyilatkozott, egyszerűen *csodálatosnak* nevezték az ő valóban *tüneményes művészetét*. Nemesak a nagyközönség, de császárok és királyok is elhalmozták csodálatuk és elismerésük jeleivel. Mi magyarok valóban büszkéek lehetünk erre a tősgyökeres magyar fiúra, ki már annyi dicsőséget szerzett a magyar névnek! A mint hírlík, Vecsey Ferencz a legnagyobb örömmel várja a magyarországi hangversenykörutat, — a mi városunk közönsége pedig örömmel várja őt! Részletes felvilágosítással, valamint ismertető füzetekkel *Sziklai Henrik* könyvkereskedő ismétel, a ki előjegyzéseket is elfogad.

— **Vízvezeték és csatornák a vidéken.** A Magyar Jelzáloghitelbank és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közösen csinálnak egy kisebb vállalatot, melynek feladata lesz a vidéki városok vízvezeték és csatornahálózatának kiépítése. A vállalat végzi majd az építkezést, míg a szükséges tőkét a két bank

bocsátja rendelkezésére a városoknak községi kötvények alapján. Ez a hír annyiban érdeklí Eperjes város közönségét, hogy a vízvezeték kölcsönt a két banknál vehetjük majd fel, a csatornázás kiegészítését pedig az új vállalat eszközözheti.

— **Az adókönyvecskék bemutatása.** Eperjes szab. kir. város adóhivatala felhívja a város polgárait, hogy az 1905. és 1906. évi adóknak bejegyzése végett adókönyvecskéiket nála mennél előbb mutassák be.

— **Menettérti jegyek.** A Kassán a vasúti jegy váltásnál, különösen a nagyobb forgalmú napokon, előforduló késedelmek csökkentése végett a Ksod. vasút Eperjesről Kassára menettérti jegyeket léptetett életbe. Ezek ára a III. oszt.-ban 2 kor., a II. oszt.-ban 3 k. 20 f., az I. oszt.-ban pedig 4 k. 80 f. Ezek a jegyek csak a személyvonatokra érvényesek. Kívánatos volna, ha ilyeneket a gyorsvonatokra is kiadna a vasút.

— **Tűzek.** A napokban több sárosvármegyei községben pusztított tűzvész. Így Kisladna község összes épületei s gabonaműi porrá égtek. A tűz ismeretlen módon keletkezett és oly gyorsan terjedt, hogy lokalizálni nem lehetett. A nyomor nagy a tönkrement községben; adományokat kiadóhivatalunk is elfogad és továbbít a károsultak részére. — Hertneken a c-éplőgép szikrájától támadt tűz, a mely egy szalmakazlat, két csúrt és egy zsellérházat hamvasztott el. Bártfán is volt tűz, a mely alkalommal a városi major leégett. Bártfafürdőn a Holländer-ház, Hedriben báró Ghillányi Imre csürje, a benne lévő takarmánnyal együtt, Bertóton pedig egy szalmakazal égett le. Ez utóbbi helyen Tirdily Istvánt gyanúsítják gyújtogatással s a csendőrség bekísérte őt az eperjesi ügyészség börtönébe. Végül Eperjesen, f. hó 7-ikén kigyuladt a városi téglagyár egyik kemenczéjének a fedele, de a tüzet hamarosan lokalizálták.

— **Lopások.** A szept. 7-ikén megtartott eperjesi marhavásáron Marusák István harapkói lakostól, eddigéle ismeretlen tettes 600 koronát lopott el. — A hétfői országos vásár alkalmával is történt két kisebb lopási eset, de ezekben a rendőrség letartóztatta a tetteseket.

— **A városi kórház megnagyobbítása,** illetve a Mihalidesz-háznak az ápolók részére való kibérlése be fog következni, a mennyiben az egészségügyi bizottság, a megtartott helyszíni szemle alapján, azt feltétel nélkül szükségesnek tartja s ily értelemben tesz előterjesztést a közgyűlésnek. Itt említjük meg, hogy a laktanyák ügyében hétfőn Budapesten járt küldöttség négy tagja, és pedig a főispán, *Újházy* képviselő, *Faragó* tanácsos és dr. *Holénia* főorvos, tisztelettel a belügyminisztériumban dr. *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsosnál és támogatást kért. A miniszteri tanácsos megígérte, hogy az ápolási díjakat fel fogják emelni, a mi által a kórház jövedelme szaporodni fog.

— **Egy asszony balesete.** Ritka eset adta magát elő Deméte községben. Soltesz Mária ugyanis a mezőről haza tartott és egy hídnál megállt, hogy bevárja, a míg a vizet hordó szamar-fogat keresztülhalad a hídon. Miután épp akkor ért oda egy tehéncsorda is, a szamark megijedtek a kolompok zajától, miközben a vizet hordó kocsival úgy odaláptották a híd karfájához az öreg asszonyt, hogy annak mindkét lába eltört. Esméletlen állapotban szállították lakására.

— **Turista-térkép.** A Magyarországi Kárpát-egyesület Eperjesi Osztálya igen használható, szépen megrajzolt és sokszorosított turista-térképet adott ki Sárosvármegye déli részéről. A rajzolás *Chrapek* Károly tűzmeister műve, a fénynyomat által való sokszorosítást pedig *Divald* műintézte végezte. A térképet a tagok ingyen kapják *Thösz* Ármin pénztárosnál. Egy kifogás tehető csak a térkép ellen, t. i. az, hogy nem a magyarországi új községneveket használta a szerző, hanem a régieket. Ha a vármegye északi részéről is elkészíti a térképet, ennek a hibának nem szabad benne előfordulnia. A térkép használhatóságát emeli az a körülmény, hogy az Osztály által a természetben már megjelölt utakat is feltünteti s a jelző-színek az útvonalak mellé vannak jegyezve, minél fogva vezető nélkül is bárki könnyen eligazodik rajtuk.

— **Az utcai por és piszok megszűnt.** Elmosta az eső, a mely már a múltban is igen jó szolgálatokat tett a tanácsnak és rendőrkapitánynak, valahányszor az utcai rendtelenség megszüntetését sürgette a sajtó. Addig, a míg a tanács és a rendőrkapitány nemtörődősége volt az utcai por- és sárképződésnek az oka, mi is szükségesnek láttuk, hogy időnként felhívjuk arra az előjáróság figyelmét. Az idén azonban be kell látnunk, hogy ideális köztisztasági állapotot követelni lehetetlen. A por- és sárképződésnek az az oka, hogy a vízvezeték csövek elhelyezése végett az utcaburkolatot helyenként fölszakgatták s a csőelhelyezés után nem rakták ismét vissza. Ez látszólag olyan mulasztás, a mely

a tanácsot terheli, pedig valósággal kivihetetlen; vagy olyan nagy költségbe kerülne, a melyet Eperjes város nem bírna meg. Arra ugyanis, hogy a föllazított föld ismét megülepedjék, legalább 6—8 hét szükséges. Ha tehát a csőelhelyezés után a burkolatot azonnal visszaraknák, 6—8 hét múlva az annyira besülyedne, hogy újra kellene burkolni. Ez pedig legalább 20—25 ezer korona költséget okozna. Budapesten, a hol az utcarendészetre százazreket adnak ki, ez megvalósítható, de nem Eperjesen, a hol az évi költség csak 6—8 ezer korona között mozoghat. De úgy tudjuk, hogy Eperjesnél sokkal nagyobb városokban — a milyen Kassa és Győr — nem 1—2 hónapig, hanem 1—2 évig marad az utca burkolatlanul. Meggyőződöttünk róla, hogy Kassán igen sok utcában még most sincs visszarakva a múlt évben feltépt burkolat. Ha tehát azt tapasztalják olvasóink, hogy mi most nem sürgettük az utcai por és sár megszüntetését, azt ne úgy tekintsék, mintha figyelmünket kikerülte volna, mert ennek csak az az oka, hogy mi lehetetlenséget nem követelünk még a tanácsotól és rendőrkapitánytól sem.

— **A csatornázás kiegészítése.** Eperjes város csatornahálózatának a tűzéraktanya és a Kerényi utca környékén való kiegészítése a folyó évben létesülni fog. A tervek már elkészültek s minthogy a városi közgyűlés, *Dobias* Ede és társai kérvénye, illetve indítványa alapján, még a tavasszal kimondta e munkálatok sürgősségét, a vízvezetékkel kapcsolatban keresztülvihető az említett területeken a csatornázás is. Erre kivált a tűzéraktanyában égető a szükség, mert állandó a tűzértség panasz a pöczegődrök miatt s ha nem csatornázánk azt a vidéket, az sem volna kizárva, hogy a tűzértséget hamarosan más városba helyeznék át.

— **A városok és iskoláik.** A SÁROSPATAKI REFORMÁTUS LAPOK-ból vesszük a következő közleményt: „Egyes városaink és községeink szívesen áldoznak évenként tekintélyes összeget, csak hogy kebelükben közép- és polgári iskolát tartson fenn az állam. Így például Nagybánya 16,000, Szamosújvár 22,000, Zalaegerszeg 22,000, Jászberény 24,000, Makó 20,000, Czegléd 10,000, Gyöngyös 20,000, Pozsony 22,000, Debreczen 18,000, Versecz 12,000 koronával járul a gimnázium, illetőleg reáliskola fenntartásához. Kassa 15,000 koronát ad évenként a felsőbb leányiskola fenntartására s ugyanannyival járul a polgári iskola szükségének fedezésére.” Ezeket csak azért említettük fel, hogy lássák, más városban mily nagy értéknek tartanak egy kisebb fajta tanintézetet is s annak fenntartására mennyit képesek évenként áldozni.

— **Tüdőbajos gyermekek gyógykezelését felette megnehezítette az orvosnak az a körülmény, hogy a tudomány eddigelé nem rendelkezett oly gyógyhatású szerrel, a melyet gyermeknek adhattak volna. Az utálatos creosot-preparatumok, melyeket felnőttek is csak nagy megerőltetéssel vesznek, gyermekeknek nem használhatóak. A «Sirolin-Roche» bevezetésével azonban már itt is alaposan segítettek. «Sirolin-Roche» a gyógytárakban kapható, jó szagú és kellemes ízű szirup, melyet a gyermekek szívesen vesznek és megemésztenek. Ezen szer gyógyhatása számos előkelő gyermekorvos nyilatkozata szerint minden kétségen felül áll. A lesoványodott, sápadt kicsinyek már rövid használat után jó étvágyat és pirosposzsgás arcszínt kapnak. Minden gyógytárban kapható.**

— **Alakuló-gyűlés.** Az eperjesi ág. hitv. ev. theol. Akadémia testülete szeptember 10-ikén tartotta alakuló-gyűlést, melyet Duszik Lajos IV. éves theol., korelnök hívott össze az új theol. Otthon olvasótermébe. A testület tisztikara a következőképen alakult meg: elnök Duszik Lajos, jegyző Dániel Szabó György II. é., pénztáros Wrablicza Béla IV. é. theol. A testület kebelében fennálló becsületbíróság elnöke Petró Elek III. é., jegyzője Farkas József III. éves theol. Könyvtárosok: Zoltán Emil III. é. és Linczenyi Lajos III éves theol. Laptáros Lehoczky Egyed I. éves theol.

— **Közzemlé.** Eperjes szab. kir. város tavalyi zárószámadását és Sárosvármegye 1907. évi háztartási költségvetését 15 napon át közzemlére helyezték.

— **Új körjegyzői székhely.** Sárosvármegye alispánja elrendelte, hogy a tótraszlaviczai körjegyző hivatalát és lakását Tótraszlavicza községből Magyaraszlavicza községbe helyezze át.

— **Modern kisközség.** Vármegyénk déli részén fekszik *Vargony* kisközség, 64 házzal, 375 lakossal. Ez a falucska sok várost túlszárnyal, a mennyiben vízvezetékét építet magának. SÁROSVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJÁNAK csütörtöki számából látjuk ezt, a hol 9248 kor. 40 fillér vállalati összeg mellett, közzétették a versenytárgyalási hirdetményt. Szept. 20-ikán d. e. 9 órakor lesz a versenytárgyalás a lemesi főszolgabírói hivatalban.

— **Felülfizetések.** A Rákóczi Kath. Kőr az alábbiakban közli a kerti-mulatság alkalmából könyvtára javára hálásan fogadott felülfizetéseket: Zaborovszky Béla 10 kor.; Uhlarik Mátyás 6 kor.; Répássy György 5 kor.; dr. Dobay Zsigmond 4 kor.; dr. Dessewffy István,

Kassay István, Cattarino Sándor, Berzeviczy Szilárd 3—3 korona; Bacsinszky Ágoston, Rakovszky Elek. Faltin Géza, Magyar József, Csintalan Mihály, Palyó Mihály 2—2 kor.; Sztankay László, Révész Gusztáv, Figula János, Vilecz István, Kolozsy József, Andruscsakievits Henrik, Schustek Nándor, Kóch Tivadar, Varga Bertalan, Voloszinovits János, Bucsegh Kálmán, 1—1 kor.; Majdák Győző 40 f.; N. N. 20 fillér.

— A színház tatarozása befejezéshez közeledik. Készen van a zsinórpádlás befödése, amely igen könnyen és olcsón volt keresztülvihető. Évek óta sürgöttük már ezt a munkát, amelyet eleinte lehetetlennek, később pedig csak nagy költséggel megvalósíthatónak jelzett a színház-vezetőség. És most, a mikor végre a tanácsot kérte fel a választmány a terv megvalósítására, kitűnt, hogy se nem lehetetlen, se nagy költségbe nem kerül, mert az egész baj csak az volt, hogy a zsinórpádlást csak egy vékony deszkaborítás fődte. A tanács most ez alá a deszkaborítás alá még egy másikat tétetett, úgy, hogy a kettő között 20—25 cm. tér maradjon s ezt a hézagot kitöltötte olyan anyaggal, amely a meleget nem engedi ki. Most dolgoznak a fűtőkészülék atalakításán is. A meglévő fűtőkészülék megvizsgálása után ugyanis kitűnt, hogy bár a fűtési rendszer jó, de maga a fűtőkészülék egészen el van égve. Mielőtt a tanács erről tudomást szerzett, azonnal intézkedett a kályha átrakása s az átrakáshoz szükséges samott-tégla és néhány új alkotórész megvizsgálata iránt s úgy tudjuk, hogy néhány nap múlva már a munka befejezést is nyer. Hátra volna még a tisztogatás, a mi — értesülésünk szerint — a napokban szintén megkezdődik, még pedig egy újonnan vásárolt porszívógéppel. Ha mindez jól sikerül, nem fog hiányozni már a színházból más: csak a közönség.

— A kaszárnya építése ügyében hétfőn tisztelgett a város közönsége által fölkért küldöttség *Fekelfalussy* Lajos honvédelemügyi miniszternél és *Bolgar* Ferencz államtitkárnál. A küldöttséget — a melynek *Újházy* Iván országgyűlési képviselő, *Berzeviczy* Elek tb. vm. főjegyző, dr. *Ghullány* György, dr. *Mattyasovszky* György és *Sitányi* Lajos városi képviselők, *Gasch* János háztulajdonos, továbbá *Faragó* József tanácsos, *Klefsner* Gyula főügyész és dr. *Holénia* Gyula főorvos voltak a tagjai — *Semsey* Boldizsár, Sárosvármegye főispánja vezette. A közel félóraig tartó kihallgatáson azzal a kéréssel adta át a miniszternek vármegyénk főispánja a város föliratát, hogy ha már az Eperjesen állomásozó katonaság létszámát emelni nem lehet, legalább a meglévő maradjon változatlanul. Beszédjében különösen kiemelte, hogy Eperjes sz. kir. város lakossága akként rendezte be gazdasági életét, hogy annak az itt állomásozó katonaság egyik legfontosabb tényezőjét képezi s felhívta a miniszter figyelmét arra, hogy ha a katonaságnak csak a legkisebb részét is más városba helyezné el a hadügyi kormány, abból a város gazdasági életére igen veszélyes katasztrófa származnék. A miniszter, a ki kaszárnyáink ügyét még abból az időből ismeri, a mikor a hadügyminisztériumban osztályvezető volt s jól emlékezik arra, hogy már 1888-ban is csak a város és vármegye különös kérelmére vette át azokat a hadügyi kormány, némileg későnek tartotta ugyan a város állásfoglalását, de azért megígérte, hogy a hadügyi kormány új tárgyalást kezd s annak eredményét a legrovidebb idő alatt közölni fogja a várossal. A minisztertől az államtitkárhoz ment a küldöttség, a hol szintén kiemelte vármegyénk főispánja azokat a károkat, a melyek a létszámcsoökkentésből a városra hármolnának. Hogy az eredmény mi lesz, azt természetesen ma még egyáltalában nem lehet tudni.

— Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomorbetegségnél, a valódi *Moll* féle *seidlits-porok* bizonyultak a legkisebbeknek a többi szerek fölött mint gyomorerősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll* A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógytárakban határozottan *Moll* A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— Az anyakönyvi hivatal háromheti kimutatása. Születtek: Zselyonka István r. k., Gábor Bertalan r. k., Valyus Béla r. k., Tamássy Dezső r. k., Szemere Márton ev. ref., Lukács Béla g. k., Papp Ferencz ev. ref., Biros István r. k., Klema Mihály r. k., Polyák Mária r. k., Frankovszky János r. k., Gorka Béla r. k., Kaspár Gusztáv ág. h. ev., Gaál Andor r. k., Vozarik Julianna r. k., Csajka Béla r. k., Pollák Imre r. k. — *Meghaltak*: Rosenberg Szidónia izr., 4 éves; öz. Ondics Jánosné ág. h. ev., 70 éves; Gutasi Andrásné r. k., 43 éves; Valyó József r. k., 1 éves; öz. Zsembery Vinczéné r. k., 72 éves; Bodjanszky János r. k., 58 éves; Turek Vincze r. k., 65 éves; Matvej István r. k., 38 éves; Zakariás Istvánné g. k., 74 éves; Veszely Vilmos r. k., 48 éves; Zseleznyik Antal r. k., 4 hónapos; Roszkos János r. k., 60 éves; Preisz Simon izr., 72 éves. — *Házasságot kötöttek*: Linberger György ág. h. ev. és Korcek Anna ág. h. ev.; Handlovics Miklós r. k. és

Rzeszótó Mária r. k.; Bárány András r. k. és Balás Borbála r. k.; Düzner Nándor r. k. és Kohajda Mária r. k.; Szabó József r. k. és Tökölly Mária r. k.; Baumgartner Károly r. k. és Krajcsovicz Rozália r. k.

A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérjünk Kneipp-páter-védjeggyel.

SPORT.

Az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület országos atlétikai versenye.

Az E. T. V. E. szeptember 12-ikén délután 5 órakor választmányi ülést tartott *Ukharik* Mátyás elnöklésével. Az ülésnek fő tárgya az idei jubiláris esztendőnek országos atlétikai versenye volt: a fogadás és elszállásolás, a nevezések elfogadása, a díjazás végleges megállapítása és a versenyt követő vacsora és mulatság kerültek megbeszélésre. A fogadó- és vigalmi bizottság megalakulása után a nevezések megvizsgálása következett s befejezésük után a választmány arra az örömdetes meggyőződésre jutott, hogy Magyarországon nem volt még az idei eperjesinél nevezések szempontjából sikeresebb verseny. Nevezett ugyanis az egyesület:

1. az Aradi Atlétikai Club (A. A. C.);
2. a Budapesti Egyetemi Atlétikai Club (B. E. A. C.);
3. a Budapesti Torna Club (B. T. C.);
4. a Budapesti III. ker. Torna- és Vívó-Egyesület;
5. a Budapest-kőbányai Torna-Egyesület (B. K. T. E.);
6. a Debreczeni Torna-Egyesület (D. T. E.);
7. az E. T. V. E.;
8. a Kassai Jogh. Sport-Egyesülete (K. J. S. E.);
9. a Magyar Atlétikai Club (M. A. C., Budapest);
10. a Magyar Testgyakorlók Köre (Bpest, M. T. K.).

Összesen 123 egyén 270 nevezést adott be, a füleslabda négy csapatának kivételével. Igen szépen érkeztek nevezések a csapatversenyekre; így a diszkosz- és súlydobásra, valamint a 800 m. stafétafutásra 6—6 csapat áll ki, a füleslabdára pedig négy. Az összetett főversenyben (diszkosz-, magasugrás, 400 m. síkfutás) pedig hazánknak legkiválóbb erői fognak találkozni. Ez a versenyszám a legérdekesebb sport-szempontból. Indul benne Sajó (B. T. C.), Dánér, Strausz (B. E. A. C.), Rudolfi (D. T. E.), Mudin (M. A. C.), többszörös bajnokai egyik másik versenynemnek. Velők szemben az E. T. V. E. legkiválóbb ereje Antal Pál, városunk szülötte és az E. T. V. E. neveltje veszi föl legjogossáiban a küzdelmet, a ki szept. 9-ikén dobott diszkoszsal Temesvárott 38 m. 13 cm.-t s nyerte Temesvár bajnoka címét és arany érmét. A súlydobásban valószínűleg a B. E. A. C.-é, a stafétafutásban a M. T. K.-é az első, míg a diszkoszvetési és füleslabdaversenyben az E. T. V. E. erőiesen szállhat sikra minden ellenféllel szemben. A súlydobási csapatversenyben Arad és a B. E. A. C., a füleslabdában és a diszkoszvetésben pedig a B. E. A. C. és Eperjes küzdelme ígérkezik olyannak, a mely a legraffináltabb sportérteket is kielégíteni lesz képes. Az általános érdeklődést az is mutatja, hogy még az ifjúsági versenyre is érkezett Budapestről és Kassáról nevezés.

A versenyre külön részletes programok is készültek és minden jegyelárúsító-helyen kaphatók 20 fill.-ért. Egyesületi tagok belépti-díjat nem fizetnek, azonban a társas-vacsorára minél előbb jelentkezzenek a választmány tagjainál levő íveken.

E fényes jelek után azzal a kéréssel fordulunk

Eperjes sz. kir. város közönségéhez: jöjjön el mindenki a mai szép látványosságra, gyönyörködjék a sportban legjavá ifjúság mutatóiban, töltse el szívét büszkén azok egyéni és tömeges kiválósága, mert az ő jeleségök mindnyájunké, a miénk, a magyar nemzeté!

IRODALOM.

Két füzet. Helybeli szerzőktől két kisebb füzet jelent meg a napokban. Az egyik azt az érdekes naplótöröredéket tartalmazza Herfurth József ifjúkoráról, a mely először lapunk tárczájában keltett általános érdeklődést. Dicséretet érdemel *Sziklai* Henrik, hogy e bizonyos vonatkozásban maradandó becsű feljegyzéseket külön-lenyomatban kiadta. A 80 oldalas füzet ára 1 korona s Herfurth egykori barátai, tanítványai és tisztelői körében nagy kedveltségre fog találni. *Frenyó* Lajos, a ki a naplótöröredékre a kollégiumi nagykönyvtárban akadott reá s azt megmentette az elenyészéstől, a füzethez a következő zárószót csatolta: „Elsárgult lapokról szedtem össze, a mit itt közlök, nyájas olvasó! Reszkető kézzel, halvány írónnal róvta papírra visszaemlékezéseit a híres professzor. Feljegyzései életrajznak indultak, azonban — az utókor nagy sajnálatára — csak ifjúkorának leírása lett belőlök. De még ez is végtelenül becses; becses azoknál az érdekes művelődéstörténeti adatoknál fogva, melyek benne Eperjes multjáról, a korabeli iskolázásról szólnak. A feljegyzések értékét még ezen felül is az a körülmény emeli, hogy a megboldogult híres professzor kiváló kortársairól: Kerényi Frigyesről, Lisznai Kálmánról, Irányi Dánielről, Máday Károlyról, Bánó Józseféről, — jeles tanáraitól: Benczúrról, Krayzellről, Vandrákról, Csupkáról, Hasérol, Rankérol nagybecsű adatokat közöl. E visszaemlékezések töredék ugyan, de azt hiszem, elegendők arra, hogy megértessék az olvasóval, miképen lett Herfurthból a későbbi kollégiumi híres professzor. Tanári működésének története az eperjesi Kollégium annáseinek lapjain és a százakra menő halás tanítványok szívében van megörökítve. Ez a meggyőződés vezérelt akkor, midőn feljegyzéseinek közlését elhatároztam. Nem tartoztam ugyan — sajnálatomra — tanítványai közé, de annak dacára szeretettel mélyedtem bele vallomásaiba s úgy vélem, nem végeztem hiábavaló munkát, mikor — lehetőleg eredeti alakjokban — sajtó alá adtam följegyzéseit”. — A másik füzet szintén igen érdekes. Dr. *Desszeffy* Istvánnak az Eperjesi Széchenyi-körben Mikes Kelemenről tartott felolvasását tartalmazza, a mely alapos történelmi tanulmányok és hazafias lelkesedés eredménye, s mint olvasmány is élvezetes és hangulateltető.

Érdekes röpirat. Figyelemreméltó röpirat jelent meg a napokban Budapesten, *Tali* Ferencz Lajos tollából: „Néhány szó a magyar nemzeti állam kiépítéséről és a nemzetiségi kérdés megoldásáról” cím alatt. A szerző eleven tollal irt munkájában szemünkre veti nemzeti hibáinkat s azt sürgeti, hogy Magyarországot mielőbb iparállammá kell tenni, mert csak így lehet nagy, szabad és független. A röpirat második része a nemzetiségi kérdések megoldásával foglalkozik s annak barátságos rendezésére új és figyelemreméltó módozatokat ajánl a képviselőház figyelmébe. A röpirat minden könyvkereskedésben kapható. Ára 30 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. Raffay Ferencz.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1906. évi május hó 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . ind.	—	Csák hűfő és pént.	905 de	135 du	—	745 e
Héthárs . . .	—	550 r	940	225	—	838
Kisszeben . . .	—	613	1010	246	—	900
Eperjes megálló . . .	—	645	1038	315	—	931
Eperjes érk.	—	640	1042	320	—	936

Eperjes ind.	505 r	Naponta 725 de	1050	336	710 e	1000
Abos . . . érk.	530	801	1115	359	746	1027
Kassa . . . érk.	614	833	1140	440	847	1115
Budapest . . . érk.	130 du	130 du	850 e	1010 e	635 r	815 r

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest . . . ind.	740 r	810 r	215 du	845 e	940 e	—
Kassa . . . ind.	1248 du	405 du	735 e	524 r	745 de	1040 e
Abos . . . érk.	108	434	753	547	809	1110
Eperjes érk.	131	510	855	628	855	1148

Eperjes ind.	138	520	945 e	650 de	—	—
Eperjes megálló . . .	148	525	951	655	—	—
Kisszeben . . . érk.	208	558 e	1024	721	—	—
Héthárs . . .	224	621	1048	746	—	—
Orló . . .	305	705	—	835	—	—

Ves
bánt
a
emés

SA

Orvos sz
e egyeb
Kapt

B
a Fő-ut
üzl

tovább
földsz
(3 szoba
f. évi

Bövebb
ban Epe

Ace

önálló
L

Kezelés
rendszer

Elektro

Speciális
(elektrogy
szállodák
Egy 16
egy

benzinre, g

Fej

Egy jó

ta

felvétetik
és borker

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás
SALVATOR

különösen alkalmas használatra. E forrás kiváló tulajdonságai

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Allandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diätetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozoga, máj- és vese izgatási tünetnyekben vagy húgysavas vesekövek és vesekövek lépődésében szenvednek.

Bérbeadó
a Fő-utca 40. számú házban levő
üzlethelyiség

azonnal,
továbbá ugyancsak ezen házban a földszinti udvari lakás (3 szoba, fürdőszoba, konyha, kamara) f. évi november hó 1-jétől.

Bővebbet Kósch Árpád papírraktárában Eperjesen.

Acetylénvilágítási berendezések
önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX**-készülékkel.

Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű, teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli berendezések.

Speczialitás: önálló kis telepek (elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül.

MOTOROK
benzinre, gázra, nyersolajra, stb.-re bármilyen célra.
Fejér és Schmidt,
Budapest, Eötvös-tér 2.

Egy jó házból való keresztény fiú
tanoncza

felvétetik Klauser Emil fűszer-, csemege- és borkereskedésében, Varannó (Zemplén m.).

Őszi és téli idényre

megérkeztek
legnagyobb
választékban

női ruhakelmék, gyapjúk, selyem, flanel, kasan és barchetek hozzáillő díszekkel. Legújabb selyemblúzok, szőrmeárúk, vászon, chiffon és asztalkészletek, függönyök, futó- és nagyszőnyegek. Női-kelengyékéből állandó raktárt tartok. Mint a háziipart védő egyesület tagja, magyar gyártmányból raktáron tartok: zsolnai gyapjúkelmét, színes barchetet, chiffon, vászon és asztalkészleteket, czernát, fogkefét, szappanokat, nyakkendőt és esernyőt, szőrmeárúkat, viaszos-vásznat és nyers-vásznakat.

A nagyérdemű közönség érdekét szem előtt tartva: az árak most is, mint eddig is, a legolcsóbb szabott árak.

Becses látogatásért esd

Zavatzky Szilárd divat- és vászonkereskedő Eperjesen.

Árlejtési hirdetmény.

500-800 méteröl
tiszta bükk-dorongfa

500-800 méteröl kemény, vegyes • bükk, tölgy, gyertyán
tüzelőfa

szállítása iránt árlejtést hirdetünk.

Szállítási határidő: alulírott igazgatóság által meghatározandó részletekben, 1906. évi október hó 15-től 1907. évi június hó 30-áig.

500 korona készpénz- vagy értékpapírbanatpénzzel ellátott zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 30-ikáig beküldendők.

Eperjes, 1906. szeptember 12.

EPERJESI VILÁGÍTÁSI ÉS ERŐÁTVITELI RÉSZEVTÁRSÁG igazgatósága.

Jelzalog- és tisztviselői kölcsön

kezessel és kezes nélkül — katonatisztek, állami és megyei tisztviselőknek fizetésre való előjegyzéssel vagy a nélkül!

Jelzalog-hitel 1000 kor.-tól feljebb, I. — II. — III. helyre, földbirtokra és házakra 10-65 évi amortizációs kölcsönt készpénzben folyósítva.

Épülőfélben levő ingatlanokra oly arányban, a mily arányban az építkezés előrehaladt.

Előnyösen! Szolid alapon és gyorsan eszközölöm mindezen fenti műveleteket elsőrangú intézetek által.

Bővebb felvilágosítás nyerhető **WEISZ JENŐ** banküzletében Eperjes, Főutca 75. sz., I. em.

Menetjegyek Amerikába
belgái királyi gőzöse a **Red Star** vonalnak.

Elutazás minden szombaton Antwerpen-ből egyenest New-York-ba, s kétszer havonta Antwerpen-ből Canadá-ba, elsőrangú új gőzös, gyors utazás, jó ellátás. Bővebb értesítést bérmentve és ingyen ad a **Red Star Line, Wien, Wiedner Gürtel 20.**

Czukrászdám részére **keresek** egy csinos megjelenésű **leányt,** valamint egy **tanonczot.**

Bővebbet **Stefánovits Béla** czukrász Kassán.

Okleveles tanítónő **magánórákat**

ad elemi- vagy polgári-iskolai növendékeknek. Czim a kiadóhivatalban.

Sehrnützliche, elegante und leicht ausführbare Colletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“. Jahrl. 24 reich illustrierte Seite mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljahrsfrist: K 3.30 = Mk. 2.80.

Gratisbeilagen:
„Die praktische Wiener Schneiderin“ und „Wiener Kinder-Mode“ mit dem Beiblatt „Für die Kinderstube“ sowie „Schnittmusterbogen“.

Schnitte nach Maß. Als Begünstigung von beiderem ihren Abonnentinnen Schnitte nach Maß für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ertrag der Speisen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für taugliches Papien. Die Anfertigung jedes Collettenstückes wird durch jeder Dame leicht gemacht.

Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und Postanstalten sowie der Verlag der „Wiener Mode“, Wien 2, Gumpendorferstraße 87, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

1868 óta forgalomban.
Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,
orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában bizonyos sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek
ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, előzől kútegek, ugyancsak ten orvosság, ótvár, fagyda, lábizadás, for- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fin-kátrány-mak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségekkel szemben alkalmaztatik a kátrány-szappan „elvonat“ a

Berger-féle kátrány-kénszappan.
Mint gyöngyöző kátrány-szappan az orvosi tisztánálmasággal elavoltatásra, a gyermekeknek valamennyi lebetegése ellen alkalmazhatóan hőtérítelő, mosó és fürdőszappan mindennapi használatra szolgál. 6181

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan
80% glicerín-tartalommal és finom illattal.
Mint kiváló bőrpótló szer kitűnő eredményt hozhatunk továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.
Kifűtés, napbűtés, szappal, miltoszer és egyéb bőrbajok ellen.

Aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900. Minden egyéb gyógy- és egészségügyi szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelte használati utasításon fel van sorolva.

Kapható minden gyógyszerárban és hasonló üzletben.
Nagybani: **G. Hell & Comp., Wien I., Biberstr. 8.** Magyarországi főraktár: **Tóth János gyógyszerár, Budapest, Király-utca, 1. hallomány és Seitz, Zrínyi-utca.** Kisebnyben Magyarország összes gyógyszerárában.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszerárában, valamint Magyarországi összes gyógyszerárában.

am.
ndénki
sport-
t büsz-
3 jeles-
zeté!
füzet
napló-
ról, a
érdek-
e bizo-
éseket
et ára
yai és
Fenyő
könyv-
zéstől,
sárgult
kvasó!
vissza-
etrajz-
ára —
is vég-
lódés-
multjára
zések
hogy
sairól:
Dániel-
rairól:
aséről,
mléke-
arra,
rthur-
ri mű-
seinek
vében
akkor,
m tar-
zé, de
ásaiba
mikor
m föl-
dekes.
körben
mazza,
azafias
zetes
jelent
s tollá-
pítésé-
alatt.
re veti
szágot
lehet
része
zik s
eméltó
ópirat
fillér.
ad.
-től.
745
836
900
931
936
1000
1027
1115
815
1040
1110
1145

Weitzenhoffer B.

vízvezetési és csatornázási berendező

Eperjes, Rózsa-utca 6. sz.

Elvállal terv és megrendelés szerint vízvezetési, csatornázási és fürdőberendezéseket, vízöblítésű angol-closeteket és minden ezen szakmába vágó munkát.

Terv- és költségvetés díjtalanul.

Mintaraktár bármikor megtekinthető.

Amerika

Abfahrt von Havre jeden Samstag.

Fahrkarten durch die

Französische Linie.

Gute und schnelle Beförderung. Asgezeichnete Verpflegung inclusive Wein und Liqueur. Amerikanische Eisenbahn-Fahrkarten nach jeder Station zu Originalpreisen. Nähere Auskunft gratis und franco durch die

Französische Linie

WIEN, IV., Weyringergasse No. 8.

TARTÓS SZAGTALAN AZONNAL SZÁRAD

Legjobb kemény-lakk szoba-padlókra

Christoph-Lak

A LEGJOBB MÁZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

lehetővé teszik, hogy a szobák a mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátságai, elkerültek. E mellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapadló-fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték fődí be a padlót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új padlóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb.; van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fődí el a famustrát.

Főraktár

Eperjesen: **BOHRANDT W.-nél.**

Gölniezbányán: Flachbart Arminnál.

Kassán: Binder Samunál.

CHRISTOPH FERENCZ, Berlin—Prága.

Egyesületek, intézetek figyelmébe!!

Teljesen jókarban lévő, hosszú, hangverseny-

zongora

400 koronáért eladó.

Bővebbet: dr. Flórián Károlynál, Eperjes, Árok-utca 26.

6 vagy 8 gymn. osztályt végzett ifjú gyakornokul fölvétetik.

Feltételek a kisszebeni gyógyszerárban tudhatók meg, hová az ajánkozások is intézendők.

Budapest

az egyetlen

független

ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre 28 K.
Félévre 14 „
Negyedévre 7 „
Egy hónapra 2*40 f.

Gyönyörű album ajándék karácsonyra

«Az Ujság» minden előfizetőjének kivétel nélkül.

Megrendelési cím: «Az Ujság» kiadóhivatala, Budapest, VII., Kerepesi-út 54.

Teljesen pótolják a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett likörgyáranak elismert jó gyártmányai

Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele:

Lindner J. Mór, Eperjes.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut”.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítetnek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ózozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek.

A raktárban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni

Hamburg-Amerika Linie

Közvetlenül német posta- és gyorsgőzös- szolgálat.

Személyszállítás

az összes világrészekbe

különösen a következő vonalakon

Hamburg-Southampton-Newyork

Hamburg-Brazília Hamburg-Franciaország
Hamburg-La Plata Hamburg-Angolország
Hamburg-Kelet-Ázsia Hamburg-Közép-Amerika
Hamburg-Afrika Hamburg-Venezuela
Hamburg-Kanada Hamburg-Kolumbia
Hamburg-Nyugat-India Genua-Newyork
Hamburg-Mexiko Genua-La Plata
Hamburg-Kuba Nápoly-Newyork

Antwerpenből Kanadába, Brazíliába, La Plataba, Nyugat-Indiába, Kubába, Mexikóba, Kelet-Ázsiába; Havreből Brazíliába, Nyugat-Indiába, Kubába, Mexikóba, Középamerikába; Boulogneból Newyorkba, Brazíliába, La Plataba.

A Hamburg-Amerika Linie gőzsei kitűnő ellátással, kiváló alkalmat nyújtanak az utazásra úgy kajüt, mint fedélközi utasoknak.

Szórakozó- és üdülőtutazások a tengeren:

Nyugatindiai utak Észak-sarki utak Középtengeri utak
Keleti utak A kieli héthez Riviera utak
Islandba az északi fokhoz és a Spitzbergakhoz; Egyiptomba Híres fürdőhelyekbe;

Bővebb firtárgyosítást adnak a társaság belső újnyok-ségei, valamint a

Hamburg-Amerika Linie, Hamburg, személyforgalmi osztálya.

Vezérképviselőség Ausztria-Magyarország részére: WIEN, I., Kärnthnerstr. 38.

! Segéd. !

Ügyes elárúsító, jó kézírással, azonnali alkalmazást nyerhet KÖSCH ÁRPÁD papir- és írószerekkereskedésében Eperjesen.

Írásbeli ajánlatok kéretnek.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázolószert puha-padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény-padló számára.

Keil-féle fehér «Glasur»-fénymáz 90 fillér

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos czégnél Eperjesen.

Igló: Danielisz Lajos.

Kisszeben: Kaszewits J. János.

Kassa: ifj. Novelly Sándor Utóda.